

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความสามารถการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน
2. ชุดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มเพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

แบบประเมินความสามารถปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนจำนวน 50 ข้อ

2. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลต่อคะแนน หรือการสอบใด ๆ ของทางโรงเรียนทั้งสิ้นและเนื่องจากแบบประเมินฉบับนี้ไม่ใช่ข้อสอบ จึงไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด จึงขอให้นักเรียนตอบให้ตรงตามความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนให้มากที่สุด

3. ขอให้นักเรียนตอบแบบประเมินให้ครบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบประเมิน

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ชื่อโรงเรียน.....อำเภอ.....จังหวัด.....
 ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เพศ.....
 อายุ.....ปี

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนอ่านข้อความที่ละข้อ โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ต้องการหลังข้อความนั้น ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ คือ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง แทบจะไม่เคยเลย

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	แทบจะไม่ เคยเลย
0ฉันจะโกรธทุกครั้งที่เพื่อนหยิบ สิ่งของไปโดยไม่ขออนุญาต		.../.....			
00 ฉันดีใจที่เพื่อน ๆ มอบความ ไว้วางใจให้ฉันเป็นตัวแทนในการ ประกวดวาดภาพ				.../.....	

ความหมายจากตัวอย่างข้อ 0) ผู้ตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย / ในช่อง
บ่อยครั้งหมายถึงผู้ตอบแบบประเมินตัดสินใจที่จะเลือกปฏิบัติตนในลักษณะตาม
ข้อความใน 0) อยู่ในระดับบางครั้ง

ข้อ 00) ผู้ตอบแบบประเมินทำเครื่องหมาย / ในช่องบางครั้งหมายถึงผู้ตอบ
แบบประเมินตัดสินใจที่จะเลือกปฏิบัติตนในลักษณะตามข้อความใน 00) อยู่ใน
ระดับบางครั้ง

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	แทบจะไม่ เคยเลย
1. เวลาเรียนหนังสือฉันมัก เหม่อลอย					
2. ฉันมักทำอะไรตามใจตนเอง เสมอ					
3. ฉันอยากมีรูปร่างหน้าตาดี เหมือนดารานักร้องยอดนิยม					
4. ฉันรู้สึกตัวว่ามีความประพฤติอีก หลายอย่างที่ยังเหมาะสม					
5. ฉันรู้สึกมีปมค้อยที่ฐานะทาง บ้านของฉันสู้เพื่อนไม่ได้					
6. ฉันรู้สึกว่าเพื่อน ๆ ชอบเอา เปรียบ					
7. การเรียนของฉันค่อยลงเพราะ เพื่อน ๆ เป็นสาเหตุ					
8. เมื่อฉันไม่ได้เป็นหัวหน้า ของกลุ่มเพื่อน ทำให้รู้สึก ว่าตนเองไม่มีคุณค่า					
9. ฉันรู้สึกรังเกียจเพื่อนที่มีฐานะ ดีกว่า					
10. ฉันมีความรู้สึกที่ดีต่อคนอื่น เสมอ					
11. ฉันรู้สึกไม่ชอบให้ใครวิจารณ์ เกี่ยวกับตัวฉัน					

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	แทบจะไม่ เคยเลย
12. ฉันได้รับเลือกให้เป็นผู้นำ ในกิจกรรมต่าง ๆ					
13. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงาน กลุ่ม ฉันมักมีความคิดเห็นขัดแย้ง กับเพื่อนฉันเลยแยกไปทำคนเดียว					
14. เมื่อมีการเล่นเกมหรือกิจกรรม ต่าง ๆ ฉันไม่ค่อยได้รับเลือกจาก เพื่อน					
15. ฉันมักพยายามจดจำชื่อและ หน้าตาของผู้ที่เคยพบ					
16. ฉันเข้ากับเพื่อน ๆ ในชั้นได้					
17. ฉันรู้สึกว่าคุณค่าเพื่อนสนิทที่ไว้ วางใจได้					
18. ฉันรู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้งให้ อยู่คนเดียว					
19. ฉันรู้สึกว่าอยากมีใครสักคน ให้ความสนใจเมื่อมีปัญหาในใจ					
20. ฉันรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลินในการเข้าร่วมกิจกรรม ต่าง ๆ					
21. ฉันภูมิใจที่ฉันสามารถทำข้อ สอบได้โดยไม่ต้องดูเพื่อน					
22. ฉันชอบลอกการบ้านจาก เพื่อน ๆ					

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	แทบจะไม่ เคยเลย
23. เมื่อครูมอบหมายให้ทำงาน ฉันมักทำไม่ได้ต้องให้เพื่อนทำให้					
24. เพื่อน ๆ ชอบพูดว่าฉันทำ อะไรไม่เป็น					
25. ฉันมีความสามารถทำในสิ่ง ต่าง ๆ ได้ไม่ด้อยกว่าผู้อื่น					
26. คนอื่น ๆ มักกล่าวหาว่าฉัน เป็นคนไม่ตรงต่อเวลาหรือไม่ รักษาระเบียบ					
27. เมื่อฉันทำผิดฉันชอบโยน ความผิดให้เพื่อน					
28. เพื่อนร่วมชั้นเรียนส่วนมาก มักให้ฉันเป็นคนวางแผนในชั้น					
29. ฉันช่วยดูแลและรักษาทรัพย์สิน ของห้องเรียน					
30. ถ้าครูสั่งงาน ฉันส่งงานได้ ทันตามกำหนด					
31. ฉันรู้สึกไร้ค่าๆ เมื่อเพื่อนๆ ขอยืมอุปกรณ์การเรียนจากฉัน					
32. ฉันชอบอาสาทำงานเพื่อ ส่วนร่วม					
33. ฉันมักหาโอกาสเข้าร่วม กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น					

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	แทบจะไม่ เคยเลย
34. เมื่อนฉันช่วยเพื่อน ฉันต้องได้ รับสิ่งตอบแทน เพื่อเป็นข้อ แลกเปลี่ยน					
35. เมื่อเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน ฉันเต็มใจที่จะอธิบายให้เพื่อนฟัง					
36. เพื่อน ๆ มักชมว่าฉันแต่ง กลอนได้ไพเราะ					
37. ฉันสนใจในสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เสมอ					
38. ฉันจะหลีกเลี่ยงการตัดสินใจที่ ทำให้ฉันเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่ว ไป					
39. ฉันมักตัดสินใจทำอะไรลงไป ตามความเห็นของคนอื่น					
40. ฉันมักซื้อสินค้าตามอย่าง โฆษณาทางโทรทัศน์					
41. ฉันไม่ค่อยจะกังวลว่าจะเป็น คนโง่ๆ เช่ๆ ในสายตาผู้อื่น					
42. ฉันรู้สึกตกใจง่ายหรือตื่น ตระหนกบ่อย ๆ					
43. บางครั้งฉันรู้สึกกลัวอย่างไม่มี เหตุผล					
44. เมื่อเพื่อนทำผิดฉันกล้าที่จะ พูดทักท้วง					

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	แทบจะไม่ เคยเลย
45. ฉันชอบตำหนิเพื่อนที่ทำอะไร ไม่ถูกใจฉัน					
46. เพื่อน ๆ มักจะกล่าวว่าฉัน เป็นคนขย่งตัวเอง					
47. เมื่อเพื่อนกำลังพูดฉันให้ความ สนใจฟัง					
48. เพื่อน ๆ มักจะเข้าใจดีในการ รายงานหน้าชั้นของฉัน					
49. ฉันไม่ชอบวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องของคนอื่น					
50. ฉันชอบพูดสอดแทรกขณะที่ เพื่อนกำลังคุยกัน					

กิจกรรมที่ 1

ปฐมนิเทศ : ฉันทคือใคร

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย ระเบียบ วิธีการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม
2. เพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองและบรรยากาศที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. กระดาษเปล่า จำนวน 15 แผ่น
2. ดินสอจำนวน 15 แท่ง
3. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 1.1 กำหนดการในการเข้ากลุ่ม จำนวน 15 แผ่น
4. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 1.1 จำนวน 15 แผ่น
5. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 1.2 เรื่องความหมายการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนและลักษณะของผู้ที่ปรับตัวด้านสัมพันธภาพได้ดี

โครงสร้างในการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงจุดมุ่งหมาย ระเบียบวิธีการในการเข้ากลุ่มกิจกรรมแนะแนว
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนเล่นเกมฉันทคือใคร
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่าได้อะไรจากเกมที่เล่น และให้ทุกคนเขียนสรุปเป็นใบงานประกอบกิจกรรมที่ 1.1

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้จากกิจกรรม
5. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงและทำความเข้าใจกับสมาชิกเพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายระเบียบวิธีการในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแนะแนว ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 1.1 ให้นักเรียนพร้อมกับพูดว่า

ผู้วิจัย "นักเรียนได้รับกำหนดการในการเข้ากลุ่มแล้วให้ดูตามไปด้วย"

ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนฟังว่า

ผู้วิจัย "ในการเข้ากลุ่ม นักเรียนต้องมาเข้ากลุ่มทั้งหมด 12 ครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งจะมีจำนวนนักเรียนมาเข้ากลุ่ม 15 คน ซึ่งในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง มีเงื่อนไขดังนี้

1. นักเรียนแต่ละคนต้องมาเข้ากลุ่มอย่างน้อย 10 ครั้ง จากการจัดกิจกรรมทั้งหมด 12 ครั้ง

2. ในการเข้ากลุ่มแต่ละครั้งต้องมีจำนวนนักเรียนไม่ต่ำกว่า 13 คน ครูจึงจะดำเนินกิจกรรม ส่วนวันเวลาในการเข้ากลุ่มแต่ละครั้งให้นักเรียนอ่านเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 1.1 ที่แจกให้และให้มาเข้ากลุ่มตามวันเวลาดังกล่าว ด้วยนักเรียนฟังคำชี้แจงแล้วมีใครไม่เข้าใจ ให้ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียน (ถ้ามี)

2. ผู้วิจัย ให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่ใคร มีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนทุกคนนั่งเป็นรูปตัวยูดังรูป"

นักเรียนทุกคนปฏิบัติ เมื่อเรียบร้อยแล้ว

ผู้วิจัยแจกกระดาษและดินสอให้นักเรียนคนละ 1 ชุด

ผู้วิจัย "นักเรียนได้กระดาษและดินสอครบทุกคนแล้ว ให้นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับตนเอง และเขียนบรรยายลักษณะของตนที่ไว้ได้ภาพเพื่อให้เพื่อนบอกได้ถูกว่านักเรียนคือใคร เสร็จแล้วให้ เขียนทายลงไปว่าฉันคือใคร? มีใครสงสัยให้ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียน (ถ้ามี)

ผู้วิจัย "ถ้าทุกคนเข้าใจดีแล้ว ให้ลงมือวาดภาพได้"

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อครบ 15 นาที แล้วผู้วิจัยพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "หมดเวลาแล้ว ให้นักเรียนนำภาพมาส่ง"

นักเรียนทุกคนนำภาพมาส่ง

ผู้วิจัยหยิบภาพนักเรียนทีละภาพผู้วิจัยให้นักเรียนทายภาพนั้นว่า ฉันคือ...?

ผู้วิจัย "ภาพที่ 1 ฉัน....."

ฉัน.....

ฉัน.....

ฉันคือใคร

นักเรียนทายภาพตั้งแต่ภาพที่ 1 จนถึงภาพที่ 15 ภาพไหนที่เพื่อนทายไม่ถูก ผู้วิจัยพูดว่า

"ภาพไหนที่เพื่อนทายไม่ถูกให้เจ้าของภาพออกมายืนกลางวงให้เพื่อน ๆ สัมภาษณ์เพิ่ม"

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปว่านักเรียนได้อะไรจากเกมฉันคือใคร แล้วให้นักเรียนแต่ละคนเขียนลงในใบงาน ประกอบกิจกรรมที่ 1.1

ผู้วิจัย "หลังจากนักเรียนเล่นเกมฉันคือใครแล้ว ให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นร่วมกันว่าได้อะไรจากเกมที่เล่น แล้วเขียนลงในใบประกอบกิจกรรมที่ 1.1 เสร็จแล้วให้นำมาส่ง"

นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่ง ผู้วิจัยรวบรวมคำตอบของนักเรียนทุกคนแล้วสรุปสาระสำคัญของคำตอบนักเรียน ผู้วิจัยบันทึกข้อความของนักเรียนไว้

5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความว่า "ในการอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องทำความคุ้นเคยกัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำกิจกรรมร่วมกันและเพื่อประโยชน์ในการปรับตัวอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน"

6. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "สำหรับวันนี้เราสนุกและเหนื่อยกันพอสมควร ขอยุติกิจกรรมเพียงแค่นี้ คราวหน้าเราจะพบกันอีกในวันพุธ ที่ 26 มิถุนายน 2539 ที่นี้ เวลาเดิม ขอให้ นักเรียนมาให้ตรงเวลาและพร้อม เปรียงกันด้วย ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการทำกิจกรรมในครั้งนี้ ขอให้ นักเรียนส่งดินสอคืนด้วย และก่อนจากกันในวันนี้ขอมอบเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 1.3 ให้นักเรียนทุกคน ขอให้ นักเรียนนำไปอ่านเรื่องความหมายของการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนและลักษณะ ของผู้ที่ปรับตัวด้านสัมพันธภาพได้ดีนักเรียนจะทราบความหมายและลักษณะของผู้ที่มีการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนได้ดี สำหรับวันนี้ สวัสดี"

นักเรียนส่งดินสอคืน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมอุปกรณ์

การประเมินผล

1. จากการอภิปรายซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. จากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 1.1

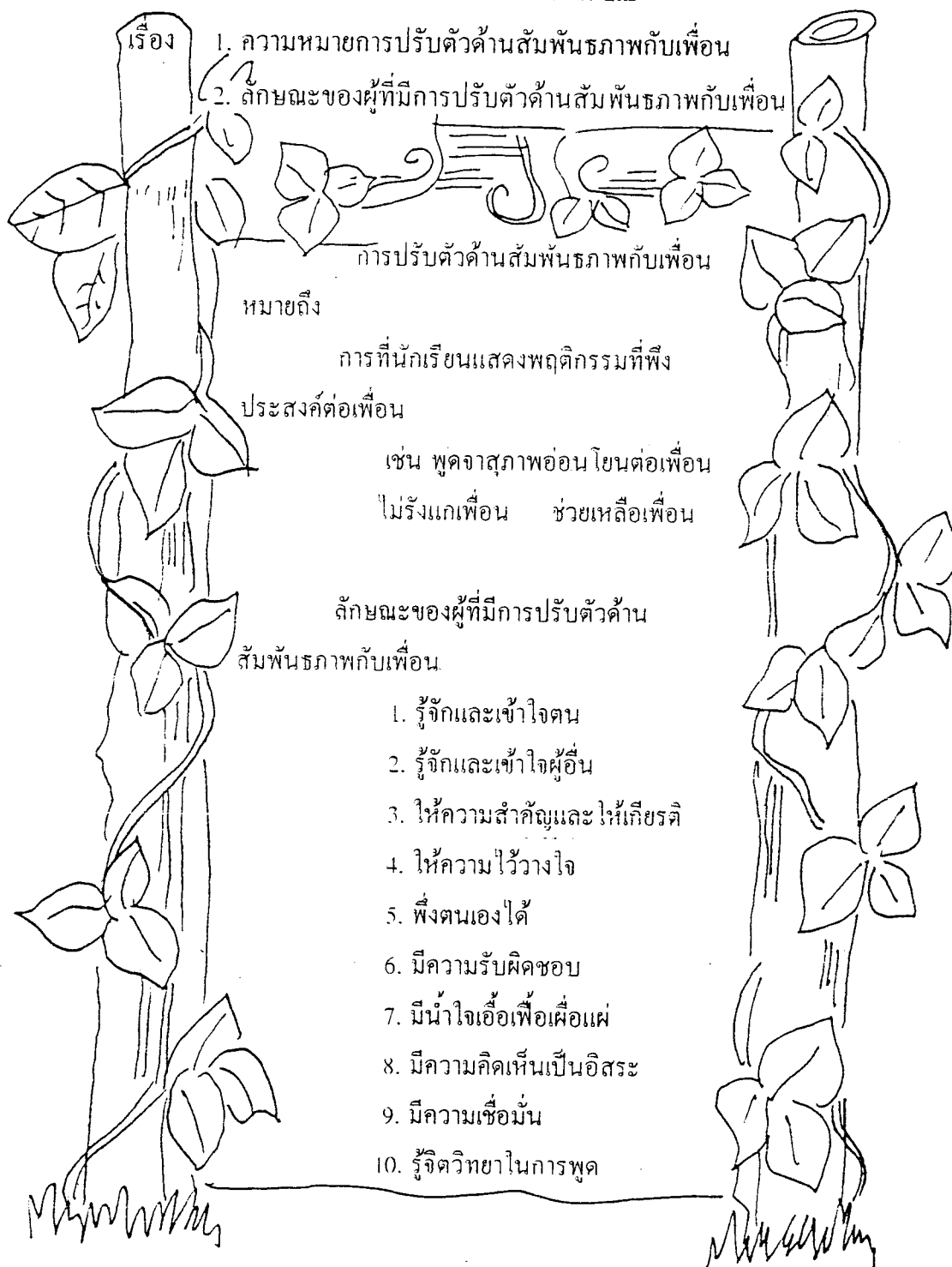
เรื่องกำหนดการในการเข้ากลุ่ม

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	หัวเรื่อง
1	อังคารที่ 25 มิถุนายน 2539	ปฐมนิเทศ
2	พุธที่ 26 มิถุนายน 2539	การรู้จักและเข้าใจตน
3	พฤหัสบดีที่ 27 มิถุนายน 2539	การรู้จักและเข้าใจผู้อื่น
4	ศุกร์ 28 มิถุนายน 2539	การให้ความสำคัญและให้เกียรติผู้อื่น
5	จันทร์ที่ 1 กรกฎาคม 2539	การให้ความไว้วางใจ
6	อังคารที่ 2 กรกฎาคม 2539	การฟังตนเอง
7	พุธที่ 3 กรกฎาคม 2539	การมีความรับผิดชอบ
8	พฤหัสบดีที่ 4 กรกฎาคม 2539	การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
9	ศุกร์ที่ 5 กรกฎาคม 2539	การมีความคิดเป็นอิสระ
10	จันทร์ที่ 8 กรกฎาคม 2539	การมีความเชื่อมั่น
11	อังคารที่ 9 กรกฎาคม 2539	การรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด
12	พุธที่ 10 กรกฎาคม 2539	อำลาอาลัย

ในการจัดกิจกรรมทั้ง 12 ครั้งใช้เวลาครั้งละประมาณ 50 นาที สถานที่ ห้องเรียน เวลา 15.00-15.50 น.

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 1.2

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 1.1

ชื่อ.....

จากกิจกรรมที่ 1 : นักเรียนคิดว่าได้ประโยชน์และข้อคิดจากอะไรบ้าง

ประโยชน์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2

การรู้จักและเข้าใจตน : มาเสริมสร้างเสน่ห์กันเถอะ

จุดมุ่งหมาย

1. ให้นักเรียนสำรวจส่วนดีและส่วนบกพร่องของตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีเสน่ห์เป็นที่รักของเพื่อน

2. ให้นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีเสน่ห์เป็นที่รักของเพื่อน

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 2.1 แบบสำรวจลักษณะการส่งเสริมการมีเสน่ห์

จำนวน 15 แผ่น

2. ดินสอจำนวน 15 แท่ง

สถานที่ ห้องเรียน

โครงสร้างในการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างเสน่ห์ให้แก่ตน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสำรวจลักษณะที่ส่งเสริมการมีเสน่ห์ของตน

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนบอกส่วนดีและส่วนบกพร่องที่ตนค้นพบพร้อมทั้งแนวทางปฏิบัติตน เมื่อพบส่วนดีและส่วนบกพร่องนั้น

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรม

5. ผู้วิจัยนัดแนะกับนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามเกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีเสน่ห์ให้แก่ตนผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและเมื่อนักเรียนพร้อมแล้วพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "การสร้างเสนห้้นั้นไม่มีใครสร้างให้เราได้ นอกจากตัวเราเท่านั้น ตัวเราเองเป็นผู้สร้างเสนห้ให้กับตัวเอง นักเรียนมีวิธีการใดบ้างในการสร้างเสนห้ให้แก่ตน"

ผู้วิจัยชี้ให้นักเรียนตอบทีละคน

ผู้วิจัย "นักเรียนคนที่ 1 , นักเรียนคนที่ 2 , นักเรียนคนที่ 3 ...นักเรียนคน

ที่ 15

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

นักเรียนตอบครบทุกคนแล้วผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "นักเรียนแต่ละคนล้วนมีวิธีเสริมสร้างเสนห้ให้แก่ตน แต่สำหรับวันนี้ ครูก็มีวิธีการให้นักเรียนเสริมสร้างเสนห้ให้ตนเช่นกัน"

2. ผู้วิจัยแจกแบบสำรวจลักษณะที่ส่งเสริมการมีเสนห้ของตนให้นักเรียนทุกคน

(คู่มือสารประกอบกิจกรรมที่ 2.1)

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนได้แบบสำรวจแล้วให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงถ้าไม่เข้าใจให้ถาม"

นักเรียนปฏิบัติ ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียน (ถ้ามี)

นักเรียนปฏิบัติและทำแบบสำรวจเสร็จแล้ว

ผู้วิจัยพูด "นักเรียนทุกคนก็ทำแบบสำรวจฯ เสร็จเรียบร้อยแล้วต่อไปให้แต่ละคนตรวจดูว่าตนเองมีส่วนดี ส่วนบกพร่อง และทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่องก็ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการตรวจตั้งแต่ข้อ 1-30 ดังนี้

ข้อที่เหมือนฉันมาก เป็นส่วนดี

ส่วนที่เหมือนฉันบ้าง มีความหมายคือ นักเรียนมีทั้งส่วนดีและข้อบกพร่อง
รวมกัน

ข้อที่ไม่เหมือนฉันเลย หมายถึง ส่วนที่ตนเองมีความบกพร่อง

มีใครไม่เข้าใจเกณฑ์ในการตรวจบ้าง"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียน (ถ้ามี)

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนเข้าใจดีแล้ว ลงมือค้นหาส่วนดี ส่วนบกพร่อง ตลอดจน ส่วนดี และส่วนบกพร่องของตนได้เลย"

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อทุกคนตรวจแบบสำรวจเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "จากการตรวจแบบสำรวจนักเรียนคงทราบว่าตนมีส่วนดี ส่วน บกพร่องรวมทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่อง ขอให้ให้นักเรียนแต่ละคนรายงานผลการตรวจ แบบสำรวจฯ ให้ครูทราบทีละคน"

นักเรียนรายงานผลการตรวจทุกคน

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "นักเรียนทุกคนก็ได้ค้นพบส่วนดีและส่วนบกพร่องของตนแล้วต่อไป ครูจะให้ นักเรียนตอบคำถามว่าเมื่อนักเรียนพบส่วนดีส่วนบกพร่องและของตนแล้วจะ ทำอย่างไร"

นักเรียนแต่ละคนบอกแนวทางในการปฏิบัติตนเมื่อพบส่วนดี ส่วนบกพร่อง ตลอดจน ส่วนดีและส่วนบกพร่อง ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มในประเด็นที่ว่า "จากกิจกรรมนี้นักเรียนคิดว่าได้ ประโยชน์และข้อคิดอะไรบ้าง"

นักเรียนอภิปรายกลุ่ม

ผู้วิจัยบันทึกข้อความการอภิปรายกลุ่มของนักเรียนไว้

5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความว่า "คนเราย่อมมีทั้งส่วนดีและส่วน บกพร่อง ซึ่งการที่เรารู้ส่วนดีของเราจะทำให้เกิดความภูมิใจในตนเอง และเราต้อง พยายามรักษาความดีนั้นไว้ แต่ในขณะเดียวกันเมื่อเราพบส่วนบกพร่อง เราควรยอมรับ และพยายามปรับปรุงแก้ไขส่วนบกพร่องของเราให้เป็นส่วนดีให้ได้ ซึ่งในการค้นหา ส่วนดีและส่วนบกพร่องนั้นนักเรียนควรได้มีการสำรวจตนเองเดือนละครั้ง และควร สำรวจตนด้วยความเที่ยงธรรมไม่เข้าข้างตนเอง จะทำให้เรารู้จักและเข้าใจตนเองได้ดี ขึ้นเราทำการสำรวจตนเพื่อที่เราจะได้นำมาพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีเสน่ห์เป็นที่

พึงปรารถนา เมื่อเรามีบุคคลที่พึงปรารถนาจะเป็นการเสริมสร้างการมีเสน่ห์ให้ แก่ตน เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนและบุคคลอื่นต่อไป"

5. ผู้วิจัยนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "เราจะพบกันอีกในวันพุธ ที่ 27 มิถุนายน 2539 เวลา 15.00-15.50 น. ที่ห้องเรียนชั้นอนุบาล 1 สำหรับครั้งนี้ครูขอยุติกิจกรรมไว้แค่นี้ ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมครั้งนี้ ขอให้ส่งดินสอคืน และแบบสำรวจด้วยคะ"

นักเรียนส่งดินสอและแบบสำรวจคืน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเอกสารและอุปกรณ์

การประเมินผล

1. จากการอภิปรายซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. จากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 2.1

แบบสำรวจลักษณะที่ส่งเสริมการมีเสน่ห์ของตนเอง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสำรวจลักษณะของตนเองโดยขีด / ในช่องที่เขียนว่าเหมือนฉัน
มากหรือเหมือนฉันบ้าง หรือไม่เหมือนฉันเลย

	เหมือน ฉันมาก	เหมือน ฉันบ้าง	ไม่เหมือน ฉันเลย
1. สุขภาพ หน้าตา ผิวพรรณสดใส	()	()	()
2. เนื้อตัวและการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย	()	()	()
3. สีนัยบ่งบอกความมีชีวิต และความเป็นมิตร	()	()	()
4. สนทนากับผู้อื่นด้วยน้ำเสียงเป็นมิตร	()	()	()
5. เป็นกันเองกับผู้อื่น	()	()	()
6. มีกริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย	()	()	()
7. กล่าวคำว่า "ขอบใจ"จนติดปาก แม้นกับคนใน บ้าน	()	()	()
8. เมื่อผู้อื่นเป็นฝ่ายพูด เราให้ความสนใจฟังบ้าง	()	()	()
9. เมื่อผู้อื่นทำสิ่งใดพลาดพลั้ง เราให้ความสนใจ	()	()	()
10. เมื่อผู้อื่นกำลังพูดคุยกัน เราไม่ขัดจังหวะ	()	()	()
11. ไม่พูดให้ผู้อื่นอึดอัด	()	()	()
12. พยายามพิจารณาแง่คิดของผู้อื่น	()	()	()
13. หลีกเลียงการโต้แย้งอย่างก้าวร้าวด้วยอารมณ์	()	()	()
14. หลีกเลียงการนินทาผู้อื่น	()	()	()
15. หลีกเลียงการเยาะเย้ยผู้อื่น	()	()	()
16. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	()	()	()

	เหมือน ฉันมาก	เหมือน ฉันบ้าง	ไม่เหมือน ฉันเลย
17. พยายามจำชื่อและหน้าตาของผู้ที่เราเคยพบ	()	()	()
18. หลีกเลี่ยงการก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวของบุคคล อื่น	()	()	()
19. ให้ความสนใจผู้อื่นอย่างแท้จริง	()	()	()
20. พร้อมที่จะช่วยเหลือผู้อื่น	()	()	()
21. สามารถรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ได้	()	()	()
22. นึกถึงสิทธิของผู้อื่น	()	()	()
23. นึกถึงทุกข์สุขของผู้อื่น	()	()	()
24. ชื่นชมกับความสำเร็จของผู้อื่น	()	()	()
25. พร้อมที่จะเสียสละให้ส่วนรวม	()	()	()
26. ไม่อวดความสามารถ	()	()	()
27. ไม่เย่อหยิ่ง	()	()	()
28. เห็นคุณค่าของผู้อื่น	()	()	()
29. ไม่ดูถูกผู้อื่น	()	()	()
30. ไม่ข่มขู่ผู้อื่น	()	()	()

กิจกรรมที่ 3

การรู้จักและเข้าใจผู้อื่น : แวนส่องพรรณนะ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของความรู้สึกนึกคิดหรือพรรณนะที่มีต่อ ตนเองและเพื่อส่งผลต่อมิตรภาพ
2. เพื่อให้นักเรียนค้นหาส่วนดีของตนและเพื่อน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดพรรณนะที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
3. เพื่อให้นักเรียนหัดมองผู้อื่นในแง่ดี

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. แวนตาสีดำ-สีชมพู อย่างละ 1 อัน
2. ดินสอจำนวน 15 แท่ง
3. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 3.1 : พรรณนะที่มีต่อตนเองและผู้อื่นจำนวน 15 แท่ง
4. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 3.1 จำนวน 15 แผ่น

โครงสร้างในการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแสดงบทบาทสมมติ โดยการอุปมาอุปไมยให้นักเรียนชม
2. ผู้วิจัยอภิปรายเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อตนเองและผู้อื่น
3. ผู้วิจัยและนักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ชม
4. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนผลัดกันบอกข้อดีของตนเองและของเพื่อนในกลุ่ม
6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปผลที่ได้จากกิจกรรม
7. ผู้วิจัยนัดแนะกับนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแสดงบทบาทสมมติ โดยการอุปมาอุปไมยให้นักเรียนดู

วิจัยหยิบแว่นสีดำมาใส่แล้วบอกนักเรียนว่า "ครูใส่แว่นสีดำเปรียบเหมือนการที่ครูมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนไม่เก่ง ไม่ดี และคิดว่าคนอื่นไม่ดีและไม่ชอบครู" (พร้อมกับแสดง ความเคลือบแคลงใจว่า) "ห้องนี้ นักเรียนคงนินทาฉันแน่ ๆ เลย นักเรียนพวกนี้นิสัยไม่ดี ชอบว่า คนลับหลัง"

ผู้วิจัยหยิบแว่นสีชมพูมาใส่ แล้วบอกกับนักเรียนว่า "ครูใส่แว่นสีชมพูเปรียบเหมือนการที่ครูรู้สึกว่าคุณเป็นคนดี มีความสามารถและรู้สึกว่าคนอื่นชอบครู คนอื่นเป็นคนดี" พร้อมทั้งรำพึงกับตนเองว่า

"ดูซินักเรียนตั้งใจฟังฉันสอน ฉันคงสอนดี สอนแล้วนักเรียนเข้าใจได้ดี นักเรียนคงชอบฉันนักเรียนพวกนี้น่ารัก ตั้งใจเรียน ทำให้ฉันอยากให้ความรู้แก่พวกเขาอย่างเต็มที่"

2. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองและผู้อื่น

ผู้วิจัยพูดว่า "คนแต่ละคนมีความรู้สึกนึกคิดอยู่ในใจ บางคนมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น บางคนมีความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ดีต่อตนเองและผู้อื่น"

"นักเรียนคิดว่าจากการแสดงที่จบไปของครู การที่ครูมีความรู้สึกสองแบบ แบบแรกคือความรู้สึกเหมือนตอนที่ครูใส่แว่นดำ แล้วคิดว่าตัวฉันไม่ดี ไม่เก่ง คนอื่นไม่ชอบฉันคนอื่นไม่ดี กับแบบที่สองคือ ตอนที่ครูใส่แว่นสีชมพูแล้วรู้สึกว่าฉันดี ฉันเก่ง และคนอื่นชอบฉัน คนอื่นเป็นคนดี นักเรียนคิดว่าครูมีความสุขเมื่อใส่แว่นสีอะไร"

เพราะเหตุใด

นักเรียนทุกคนตอบ

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้ ผู้วิจัยถามต่อว่า

ผู้วิจัย "ถูกแล้วครูมีความสุขหน้าตาครูเป็นอย่างไร"

นักเรียนทุกคนตอบ

นักเรียนตอบ ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "ถ้าครูยิ้มแย้มแจ่มใส คนอื่นอยากมาทักทายพูดคุยด้วยไหม"

นักเรียนตอบ ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "แต่ถ้าครูหน้าบึ้ง หน้าอ ก็ขมวดจะมีใครอยากมาคุยกับครูไหม"

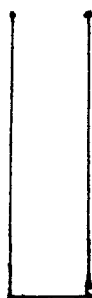

นักเรียนตอบ ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "จากกิจกรรมที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าความคิดหรือทฤษฎะที่มีต่อตนเอง และผู้อื่นนั้นส่งผลต่อมิตรภาพ"

3. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน มีขั้นตอนในการแบ่งกลุ่มดังนี้

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยูดังรูป

3.2. ผู้วิจัยเดินถือกล่องที่ภายในบรรจุการ์ดรูปสัตว์มีแมว สุนัข วัว นักเรียนหยิบคนละ 1 ชิ้น

3.3. นักเรียนหยิบกระดาษรูปสัตว์แล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนสังเกตว่าตนได้การ์ดรูปสัตว์ประเภทใด

3.4. ให้นักเรียนเข้ากลุ่มภายในเวลา 2 นาที โดยร้องเสียงสัตว์ห้ามพูดคำอื่น

มีฉะนั้นจะปรับแพ้

3.5. นักเรียนปฏิบัติ กลุ่มไหนเรียบร้อยก่อนและให้รีบนั่งลง กลุ่มนั้นจะชนะ ส่วนกลุ่มแพ้ต้องทำตามข้อตกลงของกลุ่มชนะว่ากลุ่มชนะให้ทำอะไร เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งชื่อกลุ่มของตนตามภาพที่ได้รับ

3.6 ผู้วิจัยแจกใบงานประกอบกิจกรรมที่ 3.1 ให้นักเรียนทุกคน แล้วพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 3.1 แล้วให้เขียนชื่อของตนลงไป แล้วนักเรียนก็รับใบงานของเพื่อนที่อยู่ติดกับนักเรียนมาเขียนส่วนดีของเพื่อน ทำไปจนกว่าจะมีใบงานของนักเรียนกลับมาอยู่กับนักเรียน ใครไม่เข้าใจให้ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียน (ถ้ามี)

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนเข้าใจดีแล้ว ให้ลงมือปฏิบัติ"

นักเรียนทุกคนลงมือปฏิบัติ

3.7 เมื่อทุกคนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายว่าเมื่อได้อ่านส่วนดีของตนที่เพื่อนเขียนแล้วรู้สึกอย่างไรหลังจากนั้น ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน มารายงานผลของกลุ่ม เริ่มที่กลุ่มแมว,สุนัข, วัว" ผู้แทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปรายผู้วิจัยชมเชยนักเรียนแต่ละกลุ่ม "ดี ดีมากเยี่ยมมากตามความเหมาะสม"

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมความว่า "ความรู้สึกนึกคิดหรือทรรศนะที่มีต่อตนเองและเพื่อนส่งผลต่อมิตรภาพดังนี้คือ ถ้าเรามีความคิดว่าเราไม่ดี ไม่เก่ง และคิดว่าเพื่อนไม่ดี ไม่ชอบเรา ทรรศนะเช่นนี้จะทำให้เราคิดว่าเพื่อนกำลังจ้องจับผิดเรา ทำให้เราเกิดความไม่มั่นใจในตนเองและระแวงว่าเพื่อนไม่หวังดีต่อเรา ทรรศนะเช่นนี้จะทำให้ไม่ไว้วางใจเพื่อนไม่ยากคบหาสมาคมกับใคร

ถ้าเรามีความคิดว่าทุกคนมีความดี ความเก่งอยู่ในตนเอง ทรรศนะเช่นนี้ทำให้เรามองตนเองและผู้อื่นในแง่ดี จะทำให้เราเกิดอารมณ์ขันบานหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ใคร

เห็นใครที่ชอบและจะทำให้เกิดความรักกันระหว่างเพื่อน เกิดความร่วมมือกัน ดังนั้นเราควรจะมองผู้อื่นในแง่ดีไว้ก่อนดีกว่ามองผู้อื่นในแง่ร้าย"

5. ผู้วิจัยนัดแนะกับนักเรียนในการทำกิจกรรม

ผู้วิจัย "สำหรับวันนี้นักเรียนคงได้ประโยชน์และแง่คิดเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดหรือทฤษฎะที่มีต่อตนเองและเพื่อน ส่งผลต่อมิตรภาพไปไม่น้อย ขอให้นักเรียนนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้วย ครั้งต่อไปเราจะพบกันในวันพฤหัสบดีที่ 27 มิถุนายน 2539 เวลา 15.00-15.50 น. ที่ห้องนี้สำหรับวันนี้ขอยุติกิจกรรมเพียงเท่านี้ สวัสดี" การประเมินผล

1. จากการสังเกต การอภิปรายซักถาม การสรุปของนักเรียน
2. จากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 3.1 ทรศนะที่มีต่อตนเองและผู้อื่น

3. การรู้จักและเข้าใจผู้อื่น หมายถึง การพิจารณาสิ่งต่างๆตรงต่อความเป็นจริง ไม่มองตนเองและผู้อื่นโดยใช้ความคิดส่วนตัวเป็นเกณฑ์ ซึ่งการมองตนเองและผู้อื่นมองใน 4 มุมมอง ดังนี้คือ

3.1 มองว่าตนเก่งกว่าผู้อื่น คือ มีทรศนะต่อตนเองเหนือกว่าผู้อื่นในด้านฐานะหรือความสามารถ คนอื่นสู้เราไม่ได้ ทรศนะเช่นนี้ทำให้บุคคลมี "ปมเด่น" ซึ่งจะทำให้บุคคลถือความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ไม่สนใจผู้อื่น ชอบโอ้อวด ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่มีใครชอบ

3.2 มองว่าตนเองด้อยกว่าผู้อื่น ทรศนะเช่นนี้ทำให้เกิด "ปมด้อย" กลายเป็นคนที่ยอมจำนนง่าย ไม่ได้แย้ง ไม่เชื่อมั่นในตัวเอง และมักจะหนีสังคมหลบหน้าไม่ยอมพบปะผู้ใดเพราะรู้สึกว่าคุณค่าตนเองด้อยกว่าผู้อื่น

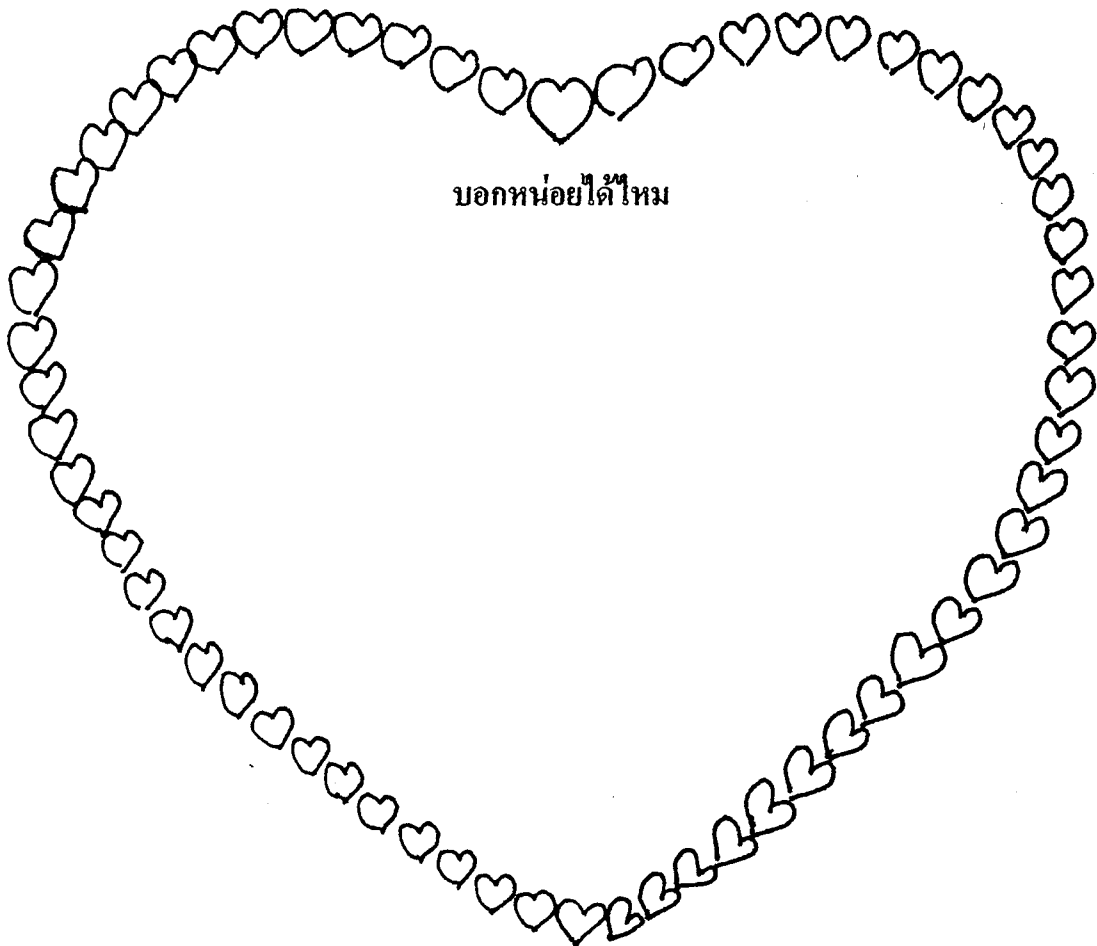
3.3 มองว่าตนเองไม่ดีและผู้อื่นไม่ดี ทรศนะเช่นนี้คือพวก "โลกมืด"คือ มองอะไรคำไปหมด ไม่มีใครดีเลยแม้แต่ตนเอง คนประเภทนี้จะไม่ศรัทธาในตนเองและผู้อื่น หวาดระแวง เกรี้ยวกราด ท้อแท้สับสน จะแสดงออกในเชิงก้าวร้าวเป็นที่รังเกียจของสังคม

3.4 มองว่าคนอื่นและตัวเราดี ทรศนะเช่นนี้จะทำให้บุคคลเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น เป็นที่ศรัทธาในตนเองและผู้อื่น ดังนั้นจึงมีพฤติกรรมที่แสดงออก โดยการให้เกียรติผู้อื่นในเวลาเดียวกันก็ให้เกียรติตนเอง และภูมิใจในตนเอง และภูมิใจในตนเองว่าตนมี ข้อดี จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น สดชื่นรื่นเริง ผู้ที่มาติดต่อด้วยก็อยากคบหาสมาคมด้วยต่อไป

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 3.1

ชื่อ.....

บอกหน่อยได้ไหม

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเขียนชื่อของตนเองและส่งต่อใบงานที่มีชื่อของตนไปให้เพื่อนคน
ถัดไปให้เพื่อนเขียนส่วนดีของผู้ที่มีชื่อในใบงาน แล้วนักเรียนก็รับใบงานของ
เพื่อนคนที่อยู่ติดกับนักเรียนมาเขียนส่วนดีของเพื่อนทำไปจนกว่าจะได้ใบงาน
ของตนคืนมา

กิจกรรมที่ 4

การให้ความสำคัญและให้เกียรติ : เรือน้อยช่วยชีวิต

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการให้ความสำคัญและให้เกียรติ
2. เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนในด้านการให้ความสำคัญและให้เกียรติ
3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในวิธีการโต้แย้งอย่างเหมาะสมในการทำงาน

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. กระดาษรูปหัวใจสีแดง จำนวน 5 ชิ้น
2. กระดาษรูปหัวใจสีเหลือง จำนวน 5 ชิ้น
3. กระดาษรูปหัวใจสีชมพู จำนวน 5 ชิ้น
4. ดินสอจำนวน 15 แท่ง
5. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 4.1 : เรื่องเรือน้อยช่วยชีวิต จำนวน 15 แผ่น
6. ภาพประกอบกิจกรรมที่ 4.1 : ภาพเรือน้อยช่วยชีวิต จำนวน 15 แผ่น
7. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 4.2 : หัวข้อในการอภิปราย จำนวน 3 แผ่น
8. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 4.1 จำนวน 3 แผ่น
9. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 4.3 : แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

สถานที่ ห้องโถง

โครงสร้างในการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. ผู้วิจัยเล่าเรื่องเรื่อน้อยช่วยชีวิต (คู่มือสารประกอบกิจกรรมที่ 4.1 และภาพประกอบกิจกรรม 4.1 : เรื่อน้อยช่วยชีวิต)

3. นักเรียนอภิปรายร่วมกัน
4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม
5. ผู้วิจัยนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน เมื่อนักเรียนพร้อมแล้ว วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "ครูจะแจกหัวใจให้คนละ 1 ชิ้น ให้นักเรียนเดินมาหยิบจากกล่องที่ครูตั้งไว้หน้าห้อง เมื่อนักเรียนได้หัวใจแล้วดูซิว่าหัวใจที่ได้คือหัวใจอะไร ซึ่งจะมีหัวใจสีแดง หัวใจสีเหลือง หัวใจสีชมพู หลังจากนั้นให้นักเรียนหากลุ่มของตน โดยหาจากผู้ที่ได้หัวใจชนิดเดียวกับตน กลุ่มไหน เสร็จเรียบร้อยแล้วนั่งลงก่อน กลุ่มนั้นจะเป็นฝ่ายชนะ มีใครจะถามบ้าง"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียน (ถ้ามี)

นักเรียนปฏิบัติ

ผู้วิจัย "เมื่อแต่ละกลุ่มเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต่อไปครูจะเล่าเรื่องเรื่อน้อยช่วยชีวิตให้ฟัง ตั้งใจฟังให้ดีนะ"

2. ผู้วิจัยเล่าเรื่องเรื่อน้อยช่วยชีวิตประกอบภาพ (คู่มือสารประกอบกิจกรรมและภาพ ประกอบกิจกรรมที่ 4.1)

ผู้วิจัยเริ่มเล่าตั้งแต่ต้นจนจบ

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายตามหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนด โดยพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้ฟังเรื่องเรื่อน้อยช่วยชีวิตจบลงไปแล้วต่อไปให้แต่ละกลุ่ม
ส่งตัวแทนออกมารับหัวข้อในการอภิปราย และปากกาจากครู"

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อเรียบร้อยทุกกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยพูดต่อว่า

ผู้วิจัย "ให้แต่ละกลุ่มอภิปรายกลุ่มย่อยในประเด็นที่ได้รับไป (ดูเอกสารประกอบ
กิจกรรมที่ 4.2 : หัวข้อในการอภิปราย) และให้เขียนผลการอภิปรายลงในใบงาน
ประกอบ กิจกรรมที่ 4.1 ครูให้เวลาในการอภิปราย 5 นาที"

นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติ ในขณะที่นักเรียนกำลังอภิปรายกลุ่มย่อยอยู่นั้น ผู้วิจัยเดิน
สังเกตการณ์พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึงพร้อมทั้งให้นักเรียน
ที่เป็นผู้สังเกตบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลไว้ในแบบสังเกตพฤติกรรมของ
นักเรียน (ดูเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 4.3) เมื่อหมดเวลาผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "หมดเวลาแล้ว ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปราย
เริ่มที่หัวใจสีแดงก่อน แล้วตามด้วยหัวใจสีเหลือง ปิดท้ายด้วยหัวใจสีชมพู"

นักเรียนแต่ละกลุ่มรายงานผลการอภิปรายกลุ่มย่อยจนครบทุกกลุ่มแล้วให้นำ
ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 4.1 มาส่ง

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม

ผู้วิจัย "จากกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง"

ผู้วิจัยสุ่มให้นักเรียนตอบเป็นบางคน

นักเรียนตอบคำถาม

ผู้วิจัยเมื่อได้รับคำตอบแล้ว โยงคำตอบของนักเรียนสรุปเข้าหาเนื้อเรื่องความว่า
"การจะอยู่ร่วมกันกับเพื่อนอย่างมีความสุข จำเป็นต้องให้เกียรติกันด้วยการรับฟัง
ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มนุษย์แต่ละคนล้วนแต่มีคุณค่า มีศักดิ์ศรีด้วยกันทั้งนั้นไม่ว่า
เขาจะรวยหรือจน เรียนเก่งหรือเรียนอ่อน เกิดมาในตระกูลที่แตกต่างกันก็ตามแต่แต่ละคน
ล้วนแต่มีคุณค่าและต้องการความยอมรับทั้งสิ้น การให้เกียรติกันเป็นสิ่งจำเป็นของการ
ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วิธีให้เกียรติกันวิธีหนึ่งก็คือ การเคารพในความคิดเห็น
ของแต่ละบุคคล ซึ่งแสดงออกได้ด้วยการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน"

5. ผู้วิจัยขอให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติและนัดหมาย

ผู้วิจัย "ในการทำกิจกรรมครั้งนี้ นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนในเรื่องการทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องให้เกียรติกันด้วยการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ขอให้ให้นักเรียนนำแรงคิดและประโยชน์ที่ได้ไปใช้ในการทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ สำหรับวันนี้ขอยุติกิจกรรมเพียงแค่นี้ เราจะพบกันอีกในวันจันทร์ ที่ 1 กรกฎาคม 2539 ที่นี้เวลาเดิม สวัสดี"

ขั้นประเมินผล

1. การตอบคำถาม อภิปราย สรุปของนักเรียน
2. จากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 4.1: เรือน้อยช่วยชีวิต

เกาะแห่งหนึ่งเป็นเกาะที่ยังไม่ได้พัฒนา ประชาชนยากจนและมีความเป็นอยู่ที่ล้าหลังแต่มีทิวทัศน์สวยงามมากเหมาะที่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว หน่วยงานหลายฝ่ายประสานงานกันเพื่อพัฒนาเกาะนี้

เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ได้เดินทางไปยังเกาะนี้ด้วยเรือลำหนึ่งเพื่อไปสำรวจสถานที่สำหรับเก็บข้อมูลในการวางแผนพัฒนาเกาะ

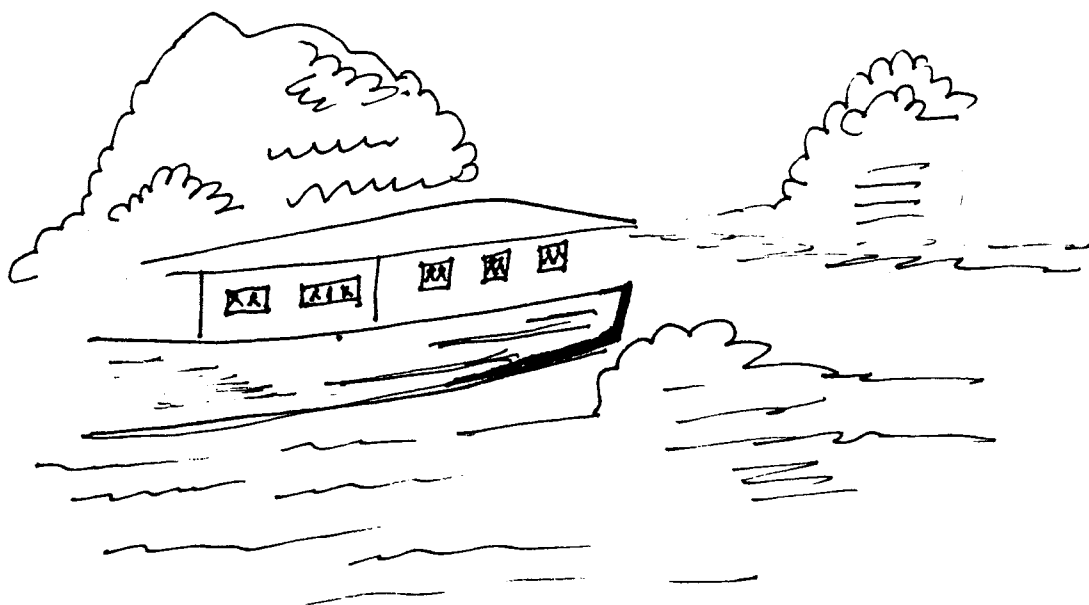
บุคคลดังกล่าวประกอบด้วย

- 1) พระภิกษุ ซึ่งเป็นพระนักพัฒนา และรักษาวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นที่นับถือของคนทั่วไป จะไปพัฒนาวัดบนเกาะนี้ให้เป็นศาสนาสถานที่รวมจิตใจประชาชนให้ตั้งมั่นในคุณธรรมอันดีงาม
- 2) ผู้เชี่ยวชาญจากกรมส่งเสริมการเกษตร จะไปช่วยพัฒนา ด้านการเพาะปลูก และการประมง เพื่อช่วยการประกอบอาชีพของประชาชน
- 3) อาจารย์ที่มีชื่อเสียงด้านการศึกษา จะไปช่วยพัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการศึกษาของเด็ก ๆ บนเกาะให้เติบโตเป็นประชาชนที่มีคุณภาพ
- 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านส่งเสริมการท่องเที่ยวไปสำรวจภูมิประเทศเพื่อวางแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวบนเกาะนี้
- 5) วิศวกรมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จะไปวางแผนก่อสร้างเพื่อความเจริญของท้องถิ่น
- 6) นายแพทย์นักพัฒนาชนบท จะไปเก็บข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนบนเกาะ

ระหว่างที่เรือกำลังแล่นไปยังเกาะ ก็เกิดเหตุที่ไม่คาดฝัน มีเรือใหญ่ลำหนึ่งสวนมา คลื่นลูกใหญ่ซัดเข้าเรือลำนี้ เรือเสียทิศทางและด้วยเคราะห์กรรมของผู้โดยสาร เรือพุ่งชนหินโสโครกเต็มแรง นายท้ายเรือสุดที่จะแก้ไขสถานการณ์ เรือจะต้องจมแน่ ๆ ในห้วงน้ำลึกแห่งนี้

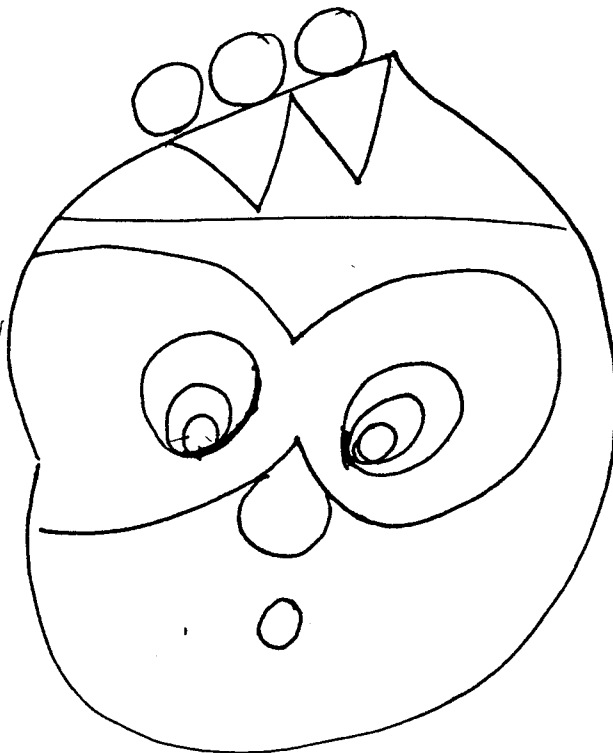
ในเรือใหญ่ มีเรือยกลำหนึ่งสำหรับช่วยชีวิตเมื่อเกิดอุบัติเหตุแต่เรือยกลำนี้จู่คน
ได้เพียง 4 คนเท่านั้นรวมทั้งนายท้ายเรือ

ถ้านักเรียนเป็นนายท้ายเรือลำนี้ นักเรียนจะช่วยใคร 3 คน ในจำนวน ผู้โดยสาร
ทั้งหมด 6 คน จงให้เหตุผล

ภาพประกอบกิจกรรมหมายเลข 4.1 : เรือน้อยช่วยชีวิต

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 4.2 : หัวข้อในการอภิปราย

ถ้านักเรียนเป็นนายท้ายเรือลำนี้ นักเรียนจะช่วยใคร 3 คน
ในจำนวนผู้โดยสารทั้งหมด 6 คน จงให้เหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 4.1: การให้ความสำคัญและให้เกียรติ

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

การให้ความสำคัญและให้เกียรติ หมายถึง.....

.....

.....

การให้ความสำคัญและให้เกียรติสามารถแสดงออกได้โดย

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

สิ่งที่ได้รับการฟังเรื่องเรื่อน้อยช่วยชีวิตมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ชื่อสมาชิก

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 4.1: การให้ความสำคัญและให้เกียรติ

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

การให้ความสำคัญและให้เกียรติ หมายถึง.....

.....

.....

การให้ความสำคัญและให้เกียรติสามารถแสดงออกได้โดย

1.....

2.....

3.....

4.....

สิ่งที่ได้รับการฟังเรื่องเรื้อรื้อน้อยช่วยชีวิตมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ชื่อสมาชิก

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 4.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกับเพื่อน

ชื่อผู้ถูกสังเกต.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานร่วมกับเพื่อน

คำชี้แจง ; ให้นักเรียนสังเกตการกระทำ กิริยาท่าทาง และคำพูดของเพื่อนที่เป็นคู่
ของนักเรียน และบันทึกสิ่งที่ได้สังเกตได้เพื่อนำไปรายงานให้เพื่อนฟัง โดยเขียน
เครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับพฤติกรรมของเพื่อน

- พูดอย่างสุภาพเรียบร้อย
- พูดสุภาพและมีเหตุผลดี
- พูดสุภาพ มีข้อเสนอแนะที่ต่อกลุ่ม
- พูดไม่สุภาพ/ทำหน้าบึ้ง/แสดงท่าทางโกรธ
- พูดเสียงดัง/พูดก้าวร้าว
- พูดทับถมผู้อื่น
- พูดมีเหตุผลแต่เข้าข้างตัวเองมากเกินไป
- อื่น.....

กิจกรรมที่ 5

การให้ความไว้วางใจ : บทเรียนของราชโอรส

จุดมุ่งหมาย

1. ให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญในการคบเพื่อน
2. ให้นักเรียนมีแนวทางในการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 5.1 เรื่องบทเรียนของราชโอรส จำนวน 1 แผ่น
2. ภาพประกอบกิจกรรมที่ 5.1 เรื่องบทเรียนของราชโอรส จำนวน 19 ภาพ
3. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 5.2 : หัวข้อในการอภิปราย จำนวน 3 แผ่น
4. ภาพประกอบกิจกรรมที่ 5.2 : ภาพวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยภาพการ์ตูน 4 ภาพ ดังนี้
 - ภาพ ก ภาพเด็กที่เล่นกันอย่างยิ้มแย้มแจ่มใส
 - ภาพ ข ภาพเด็กที่โอบอ้อมอารีแบ่งของให้เพื่อน
 - ภาพ ค ภาพเด็กที่ช่วยเหลือเพื่อน : ประคองเพื่อนที่หกล้มไปห้องพยาบาล
 - ภาพ ง ภาพที่เด็กพูดกับเพื่อนอย่างสุภาพ
5. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 5.3 : เรื่องการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต
6. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.1 จำนวน 3 แผ่น
7. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.2 จำนวน 3 แผ่น

สถานที่ ห้องเรียน

โครงสร้างในการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญในการคบเพื่อน
2. ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "บทเรียนของราชโอรส" ประกอบภาพ
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายถึงข้อคิดที่ได้จากตัวละครในเรื่อง โดยเน้นความ

สำคัญของการผูกมิตร

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนคุณภาพในการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต และให้อภิปรายถึง

ความหมายในภาพ

5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต
6. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการคบเพื่อน

ผู้วิจัย "คำว่าเพื่อนเป็นคำที่ยิ่งใหญ่พอสมควร การที่เราจะสามารถมีเพื่อนในระดับใดนั้นนักเรียนคิดว่าขึ้นอยู่กับอะไรได้บ้าง"

นักเรียนตอบคำถาม ผู้วิจัยรอคำตอบจากนักเรียน 2 ใน 3 ส่วนของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

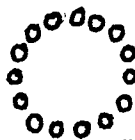
ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้ ผู้วิจัยสรุปพร้อมกับเสริมคำตอบของนักเรียน

2. ผู้วิจัยเล่าเรื่อง "บทเรียนของราชโอรส" ประกอบภาพ (คู่มือสารประกอบกิจกรรมที่ 5.1 และภาพประกอบกิจกรรมที่ 5.1)

นักเรียนฟังเรื่องบทเรียนของราชโอรส

3. เมื่อนักเรียนฟังเรื่องบทเรียนของราชโอรสจบแล้ว ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนอภิปรายกันถึงข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ โดยเน้นความสำคัญในการผูกมิตร โดยการให้ความไว้วางใจ หลังจากนั้นส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้น

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยมีขั้นตอนในการแบ่งกลุ่มดังนี้
 ผู้วิจัย "1. ให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลมดังรูป

2. ผู้วิจัยเดินถือกล่องไปรอบวงให้นักเรียนหยิบชิ้นมาคนละ 1 แผ่น

3. ให้นักเรียนดูว่าตนได้สัตว์ประเภทไหน แล้วให้นักเรียนร้องเพลงตามครู ดังนี้ ฉั่นคือแมว เมี้ยว เมี้ยว ฉั่นคือแมว เมี้ยว เมี้ยว ฉั่นคือแมว เมี้ยว เมี้ยว ฉั่นคือแมว เมี้ยว เมี้ยว เมี้ยว เมี้ยว ส่วนสัตว์อีก 2 อย่างคือ สุนัขและวัวก็ร้องแบบเดียวกันเพียงแต่ให้เปลี่ยนจากแมวเป็นสุนัขและวัว ฝึกร้อง 1 รอบแล้วพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนร้องได้ดีแล้ว ให้หากลุ่มให้เรียบร้อยภายใน 2 นาที
 โดยร้องเพลงตามประเภทสัตว์ที่ตนได้"

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อครบ 2 นาที ผู้วิจัยให้สัญญาณหยุดทำกิจกรรม

ผู้วิจัย "หมดเวลาแล้ว เอาละมาดูว่ากลุ่มไหนเสร็จก่อน, เสร็จทีหลัง"

ผู้วิจัยสำรวจดูว่ากลุ่มไหนเสร็จทีหลัง ถ้ามีกลุ่มเสร็จทีหลังให้กลุ่มดังกล่าวออกมาขึ้นหน้าชั้นเพื่อรอแสดงตามมติของกลุ่มชนะ ถ้าไม่มี ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมต่อไป

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มเรียบร้อยแล้ว ให้ตั้งชื่อกลุ่มตามภาพสัตว์ที่ได้"

นักเรียนตั้งชื่อกลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มวัว กลุ่มแมว กลุ่มสุนัข

ผู้วิจัยพูด "เมื่อได้ชื่อกลุ่มแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกประธานกลุ่ม เลขากลุ่ม"

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อเรียบร้อยแล้วทุกกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "เสร็จเรียบร้อยแล้วทุกกลุ่มแล้ว ให้ส่งตัวแทนออกมารับหัวข้อในการอภิปรายและใบงาน"

นักเรียนตัวแทนออกมารับหัวข้อในการอภิปรายและใบงาน (ดูเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 5.2 และใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.1)

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อยตามประเด็นที่ตัวแทนรับไปแล้วเขียนสรุปผลการอภิปรายลงในใบงานประกอบกิจกรรม"

ที่ 5.1 ให้ เวลาในการอภิปราย 5 นาที

นักเรียนอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยจับเวลา เมื่อครบ 5 นาที

ผู้วิจัยพูด "ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการอภิปรายหน้าชั้นเริ่มด้วยกลุ่มแมวก่อน ตามด้วยกลุ่มสุนัข ปิดท้ายด้วยกลุ่มวัว เริ่มได้เลย"

ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย

ผู้วิจัยบันทึกข้อความการอภิปรายไว้

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต(ดูภาพประกอบกิจกรรมที่ 5.2 ประกอบ)

ผู้วิจัย "ครูมีภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนตั้งใจดู แล้วคิดตามไปด้วยนะคะ ภาพแรก เป็นภาพ ก....."

ภาพ ข.....

ภาพ ค.....

ภาพ ง....."

นักเรียนดูภาพ หลังจากนักเรียนดูภาพเสร็จแล้ว ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต

ผู้วิจัย "นักเรียนดูภาพแล้ว ให้ส่งตัวแทนออกมาจับใบงานและปากกา"

นักเรียนออกไปจับใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.2 และปากกากลุ่มละ 1 ชุดจากผู้วิจัย

ผู้วิจัย "นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.2 แล้วให้ช่วยกันสรุปวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิตแล้วเขียนลงไปใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.2"

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "เสร็จเรียบร้อยแล้วทุกกลุ่มแล้ว ให้ส่งตัวแทนรายงานผลการสรุปหน้าชั้น"

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมารายงาน

ผู้วิจัยกล่าวชมเชย ผลงานของแต่ละกลุ่ม

ผู้วิจัย = "ดี ดีมาก ดีเยี่ยม"

ผู้วิจัยบันทึกผลการอภิปรายกลุ่มไว้ และเขียนสรุปไว้บนกระดาน

ผู้วิจัยช่วยสรุปโดยการแจกเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 5.3 เรื่องการสร้างมิตร
ด้วยไมตรีจิตให้นักเรียนอ่าน

นักเรียนอ่านเอกสาร

ผู้วิจัย "นักเรียนอ่านเอกสารแล้วคงได้ทราบวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต
ตลอดจนการคบเพื่อนว่าเราควรจะคบเพื่อนโดยการให้ความไว้วางใจเพื่อนได้อย่างไร
หวังว่านักเรียนคงนำแนวทางในการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิตไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
ของนักเรียน"

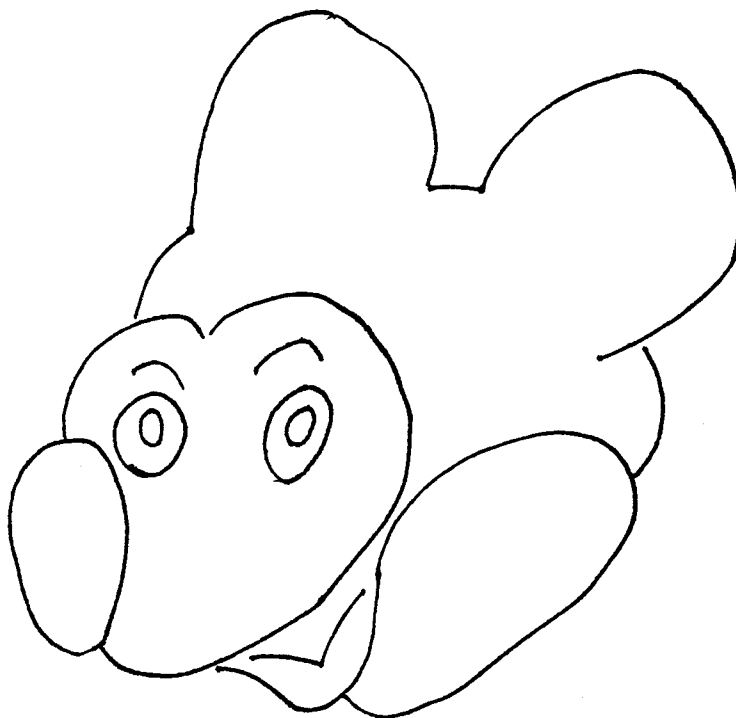
6. ผู้วิจัยนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "สำหรับกิจกรรมวันนี้ ขอยุติแค่นี้ ครั้งต่อไปเราจะพบกันอีกใน
วันอังคารที่ 2 ก.ค. 39 ที่นี้เวลาเดิมขอให้นักเรียนส่งปากกาคืน ใบงานประกอบ
กิจกรรมที่ 5.1 และ 5.2 ส่วนเอกสารมอบให้นักเรียน"

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมปากกา ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.1 และ 5.2 จากนักเรียน
การประเมินผล

1. การสังเกต อภิปราย ชักถาม การตอบคำถาม การสรุปของนักเรียน
2. จากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

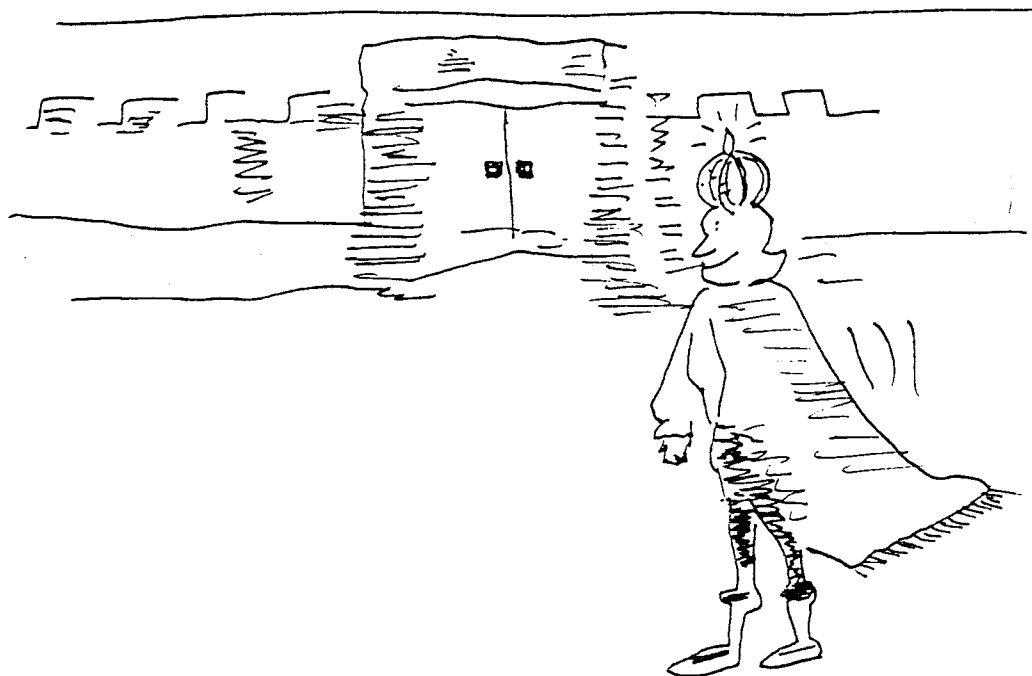
เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 5.1 : เรื่องบทเรียนของราชโอรส

นานมาแล้วมีพระราชาองค์หนึ่ง เมื่อทรงเห็นว่าจะดำรงพระชนม์ชีพต่อไปได้ไม่นาน ก็ให้เจ้าชายรัชทายาทเข้าเฝ้าแล้วตรัสว่าถ้าพระองค์สวรรคตแล้วแผ่นดินจะตกเป็นของเจ้าชาย ขอให้เจ้าชายเตรียมตัวตั้งใจเสริมสร้างปราชญ์อันเข้มแข็งให้พร้อมไว้ พอถึงคราวจำเป็นจะได้เอาไว้เป็นที่พึ่งต่อไป เจ้าชายจึงเบิกเงินจากท้องพระคลังไปสร้างป้อมปราชญ์ตามชัยภูมิที่เหมาะสม แล้วจึงเข้าเฝ้าถวายรายงานต่อพระราชา

พระราชาตรัสว่า "ลูกไม่เข้าใจที่พ่อพูด คำว่าปราชญ์ที่พ่อพูดถึงนั้นไม่ใช่ป้อมปราชญ์ เพราะไม่มีป้อมปราชญ์ใดจะสามารถป้องกันให้พ้นจากเคราะห์กรรมและความเศร้าโศกได้เท่ากับปราชญ์มนุษย์ ซึ่งพ่อได้หมายถึงต้องการให้ลูกแสวงหาผู้ซื่อสัตย์และจงรักภักดีไว้ให้เพียงพอ พ่อต้องการให้ลูกผูกมิตรเพื่อสร้างเพื่อนด้วยความรักใคร่ไมตรี พวกเหล่านี้จะช่วยลูกได้ในยามยาก

ภาพประกอบกิจกรรมที่ 5.1 : เรื่องบทเรียนของราชโอรส

ภาพ ก

ภาพประกอบกิจกรรมที่ 5.2 : เรื่องบทเรียนของราชโอรส

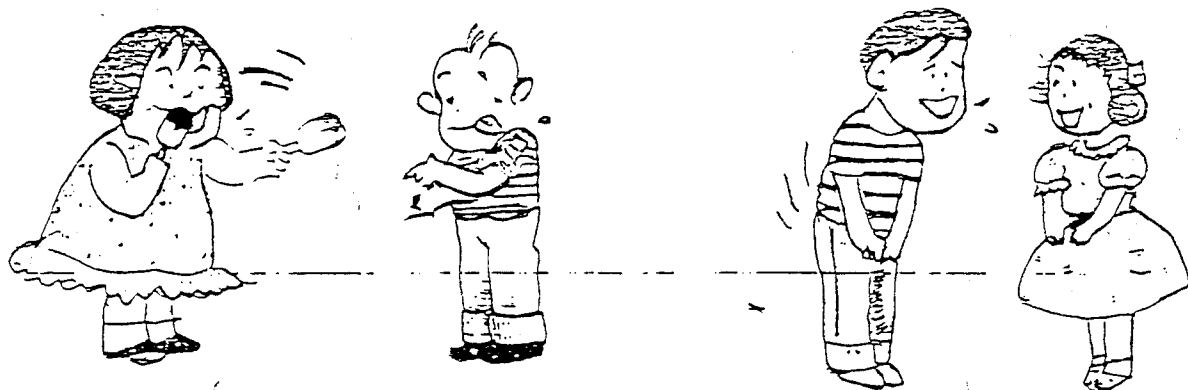

ภาพ ข.

ภาพประกอบกิจกรรมที่ 5.2: ภาพการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต

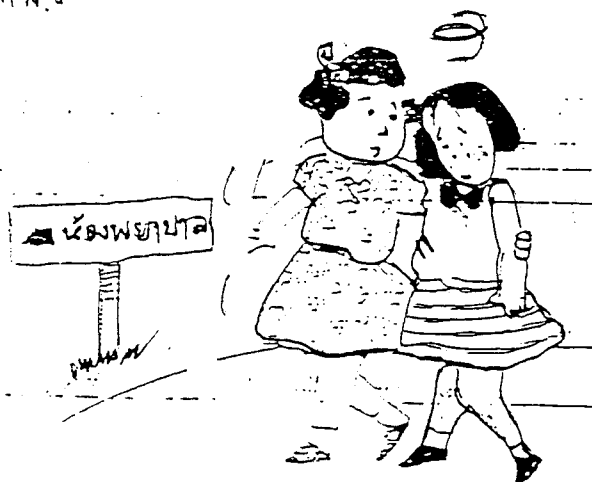

ภาพ ก

ภาพ ข

ภาพ ค

ภาพ ง

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 5.3 : การสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต

การสร้างมิตรด้วยไมตรีจิตมีวิธีปฏิบัติตนดังนี้

1. เล่นกับเพื่อนอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย	6. รื่นเริง
2. โอบอ้อมอารี	7. รับผิดชอบ
3. ช่วยเหลือเพื่อน	8. เห็นความดีและความสำคัญของเพื่อน
4. พุดจาสุภาพ	9. ไม่เอาเปรียบ
5. เรียบร้อย	10. คุยกับเพื่อนในเรื่องที่เพื่อนชอบ

ชื่อกลุ่ม.....

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 5.2

มาช่วยกันสรุปนะจ๊ะ

การให้ความไว้วางใจ

การสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต หมายความว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

นักเรียนมีวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรี
อย่างไร

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ชื่อสมาชิก 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

กิจกรรมที่ 6

การพึ่งตนเอง : ใครจะช่วย

จุดมุ่งหมาย

1. ให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการทำงานโดยพึ่งตนเอง
2. ให้นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการทำงาน ด้วยตนเอง ตลอด

จนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 6.1 เรื่องใครจะช่วย จำนวน 5 แผ่น
2. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 6.2 : หัวข้อในการอภิปราย จำนวน 15 แผ่น
3. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 6.1 จำนวน 15 ชุด
4. ปากกาจำนวน 15 ด้าม

สถานที่ ห้องเรียน

โครงสร้างในการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานด้วยตนเองและ
2. ผู้วิจัยให้อาสาสมัครจำนวน 5 คนแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "ใครจะช่วย"
3. หลังชมการแสดงจบ ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มใหญ่ตามประเด็นที่ผู้วิจัย

กำหนด

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม
5. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำงานด้วยตนเอง

ผู้วิจัย "มีนักเรียนคนใดบ้างที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานโดยพยายามพึ่งตนเอง"

ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบโดยการให้นักเรียนยกมือ

ผู้วิจัยบันทึกการยกมือไว้บนกระดาน ผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "มีนักเรียนคนใดบ้างที่มักจะต้องขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นอยู่เสมอ"

นักเรียนยกมือ

ผู้วิจัยบันทึกคำตอบไว้บนกระดาน ผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "ขณะนี้เราก็ได้นักเรียน 2 ฝ่ายคือฝ่ายแรกเป็นนักเรียนที่ทำงานโดยพยายามพึ่งตนเอง และฝ่ายที่สองคือฝ่ายที่มักจะต้องขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นเสมอต่อไปครูจะให้นักเรียน 2 กลุ่มออกมาเล่าความรู้สึกเมื่อทำงานด้วยตนเองประสบความสำเร็จและเมื่อทำงานโดยต้องพึ่งผู้อื่น"

นักเรียนทุกคนออกมาเล่าความรู้สึกของตน เมื่อครบทุกคนแล้ว

2. ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 5 คนมาแสดงบทบาทสมมติ

ผู้วิจัยพูด "ต่อไปนี่ครูขออาสาสมัครจำนวน 5 คน เพื่อจะให้แสดงบทบาทของตัวละครในสถานการณ์เรื่องใครจะช่วย ซึ่งครูจะแจกให้ต่อไปนี้"

นักเรียนอาสาสมัคร 5 คน ผู้วิจัยบันทึกชื่อไว้บนกระดาน หลังจากนั้นผู้วิจัยแจกเอกสารบทบาทสมมติของแต่ละคนให้ผู้แสดงอ่านและเตรียมตัวแสดง"

ผู้วิจัยพูดกับนักเรียนอาสาสมัครว่า

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้สถานการณ์บทบาทของแต่ละคนแล้วให้อ่านทำความเข้าใจบทบาทของตน ครูให้เวลาซ้อม 15 นาที หลังจากหมด 15 นาที แล้วให้นักเรียนออกมาแสดง บทบาทสมมติ ซึ่งครูให้เวลาในการแสดง 10 นาที"

นักเรียนอาสาสมัครเตรียมซ้อมการแสดง ส่วนผู้วิจัยพูดกับนักเรียนที่เหลือว่า

ผู้วิจัย "สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้แสดงให้ช่วยกันจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง"

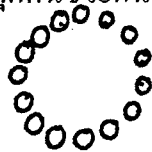
นักเรียนและผู้วิจัยช่วยกันจัดสถานที่ เมื่อครบ 15 นาที ผู้วิจัยเรียกให้นักเรียน
อาสาสมัครมาแสดงหน้าชั้น

ผู้วิจัย "ครบ 15 นาทีแล้วให้นักเรียนอาสาสมัครทั้ง 5 คน เตรียมตัวแสดง
บทบาทสมมติได้"

เมื่อนักเรียนพร้อม ผู้วิจัยให้ลงมือทำการแสดงได้เลย

นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติเรื่องใครจะช่วยจนจบ หลังจากนั้นนักเรียน
ชมการแสดงจบแล้ว

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนช่วยกันอภิปรายกลุ่ม โดยให้นักเรียนนั่งเป็นวงกลม
ดังรูป

ให้นักเรียนเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม หลังจากนั้นผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "เมื่อชมการแสดงแล้ว ให้นักเรียนทุกคนวิเคราะห์เรื่องที่ชมโดยให้
แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

ก. ลักษณะการทำงานของวันเพ็ญเป็นอย่างไร

ข. สมมติว่านักเรียนเป็นนวลจันทร์นักเรียนคิดว่าจะช่วยเพื่อนเช่นนั้น
หรือไม่

ค. ลักษณะการทำงานของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนของวันเพ็ญเป็นอย่างไร
ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของวันเพ็ญนักเรียนจะทำเช่นนี้หรือไม่เพราะเหตุใด ใช้เวลาใน
การอภิปราย 10 นาที"

นักเรียนอภิปรายกลุ่ม

ผู้วิจัยแจกใบงานประกอบกิจกรรมที่ 6.1 และปากกาให้ 1 ชุด

ผู้วิจัย "ให้สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม เขียนลงในใบงานประกอบกิจกรรมที่ 6.1
พร้อมเหตุผลมติของกลุ่ม"

นักเรียนปฏิบัติเมื่อเสร็จแล้ว

ผู้วิจัย "ส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่ม"

ตัวแทนกลุ่มออกมารายงาน

ผู้วิจัยบันทึกผลการอภิปรายกลุ่มไว้

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมความว่า "ในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เราควรทำงานด้วยตนเอง โดยไม่ต้องหวังพึ่งผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในการทำงานด้วยตัวเองก็มีหลักในการทำงานคือ เชื่อในความสามารถของตนเอง มีความมานะอดทนในการทำงาน ตั้งใจจริง มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ดังเช่นการทำงานของวันเพ็ญในเรื่องใครจะช่วย นักเรียนควรดูพฤติกรรมการทำงานของวันเพ็ญเป็นตัวอย่าง และไม่ควรเอาเยี่ยงอย่างการทำงานของนวลจันทร์และเพื่อน ๆ ในชั้น"

ผู้วิจัยช่วยสรุปให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ผู้วิจัย "จากกิจกรรมที่นักเรียนได้ร่วมกันทำในครั้งนี้ นักเรียนก็ได้แนว

คิดแนว ปฏิบัติตนที่จะทำงานด้วยตนเองโดยไม่พึ่งคนอื่น"

5. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้แนวทางปฏิบัติตนในการที่จะทำงานด้วยตนเองแล้ว

นักเรียนอย่าลืมว่าต้องนำไปปฏิบัติจริง ๆ ในชีวิตประจำวันของนักเรียนด้วย ซึ่งจะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในหน้าที่การเรียน การงานในปัจจุบันและอนาคตต่อไป สำหรับวันนี้พอแค่นี้ เราจะพบกันอีกครั้งในวันพุธ ที่ 3 กรกฎาคม ที่นี้เวลาเดิม ขอให้รีบไปงานประกอบกิจกรรมที่ 6.1 และปากกามาคืนสำหรับเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 6.1 มอบให้นักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติทั้ง 5 คน"

ผู้วิจัยเก็บใบงานและอุปกรณ์

การประเมินผล

1. สังเกต อภิปราย ชักถาม การตอบคำถาม การสรุปของนักเรียน
2. จากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 6.1 : เรื่องใครจะช่วย

สถานการณ์

วันเพ็ญเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ซึ่งคุณพ่อคุณแม่ของเธอก็เป็นอาจารย์สอนอยู่ ณ โรงเรียนนั้น วันเพ็ญเป็นคนที่มีความสามารถแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทำงานต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองและก็ประสบความสำเร็จในการทำงานต่าง ๆ อยู่เสมอ เป็นที่ชื่นชมของคุณพ่อคุณแม่และอาจารย์

วันหนึ่ง อาจารย์มณฑนา เข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษ และสอนในเรื่องที่ยากมาก เมื่ออาจารย์สอนจบ ก็สั่งให้นักเรียนทำการบ้าน 20 ข้อ และให้ส่งตอนเช้าของวันรุ่งขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่บ่นว่าอาจารย์ให้การบ้านมากมาย การบ้านวิชาอื่นก็มีมากอยู่แล้ว แต่ในที่สุดนักเรียนทุกคนก็ต้องทำการบ้านมาส่งอาจารย์มณฑนา

นวลจันทร์เสนอความคิดเห็นว่า เธอจะนำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษไปให้พี่สาวของเธอซึ่งเรียนอยู่ชั้น ม.5 ช่วยทำให เพราะพี่สาวของเธอเป็นคนที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเก่งมาก แล้วนวลจันทร์จะนำการบ้านมาให้เพื่อน ๆ ลอกก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ วันเพ็ญพูดขึ้นว่าพวกเราน่าจะลองทำดูก่อน ถ้าทำการบ้านไม่ได้จริง ๆ แล้วน่าจะหาทางแก้ปัญหานั้นอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันเพ็ญกลับถึงบ้าน เธอก็ได้ใช้ความพยายามในการทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษและไม่ยอมดูโทรทัศน์ในคืนนั้น กว่าจะทำการบ้านเสร็จหมดทุกวิชาก็ดึกมาก แต่วันเพ็ญก็พยายามและจำได้เสมอว่าคุณแม่เคยสอนไว้ว่า เวลาทำงานอะไร ก็ต้องพยายามทำให้สำเร็จและต้องพึ่งตนเองให้มากที่สุด

ตอนเช้าวันรุ่งขึ้น วันเพ็ญบอกกับเพื่อน ๆ ว่า เธอทำการบ้านเสร็จหมดทุกวิชาแล้ว เพื่อนคนไหนมีอะไรสงสัยเธอก็จะอธิบายให้ฟัง แต่ไม่มีใครสนใจวันเพ็ญเลย ทุกคนรอนวลจันทร์ปรากฏว่าเช้าวันนั้น นวลจันทร์มาโรงเรียนสายด้วยอาการอ่อนเพลีย และเหลือเวลาอีก 10 นาที ก็จะเข้าแถวเคารพธงชาติแล้ว นวลจันทร์บอกกับเพื่อน ๆ ว่าเธอ

ห้องเสียตั้งแต่เมื่อคืน การบ้านก็ไม่ได้ให้พี่สาวทำ เพื่อน ๆ พวกนี้คิดหวังจะให้วันเพ็ญอธิบายให้ฟังก็ไม่มีเวลาแล้ว

วันเพ็ญคิดในใจว่า ถ้าเพื่อนทุกคนมีความตั้งใจที่จะทำงานด้วยตนเองให้สำเร็จ ก็คงจะ ไม่ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้และประการสำคัญ เพื่อน ๆ ไม่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

บทบาทของวันเพ็ญ

ฉันชื่อวันเพ็ญ กำลังเรียนอยู่ในชั้น ป.5 คุณพ่อคุณแม่ของฉันเป็นครู เวลาทำงานอะไรนั้น ฉันมักจะประสบความสำเร็จเสมอ เพราะฉันตั้งใจทำ ไม่ต้องคอยพึ่งพาคนอื่น วันหนึ่งอาจารย์ฉันพาให้การบ้านวิชาภาษาอังกฤษแก่นักเรียน 20 ข้อ และยังมีการบ้านวิชาอื่น ๆ อีก ฉันได้ใช้ความตั้งใจที่จะทำการบ้านด้วยตัวฉันเอง จนคิดไม่ได้คู่มือโทรศัพท์วันรุ่งขึ้น เมื่อฉันมาถึงโรงเรียนฉันยังบอกเพื่อน ๆ ว่าจะช่วยอธิบายในสิ่งที่เพื่อนไม่เข้าใจ แต่ไม่มีเพื่อนคนใดสนใจ

บทบาทของนวลจันทร์

ฉันชื่อนวลจันทร์ เป็นนักเรียนห้องเดียวกับวันเพ็ญ ฉันมีพี่สาวเรียนวิชาภาษาอังกฤษเก่ง วันหนึ่งอาจารย์ฉันพาสอนวิชาภาษาอังกฤษและให้การบ้าน 20 ข้อ ฉันและเพื่อน ๆ หนักใจมากเพราะการบ้านวิชาอื่นก็มีมากอยู่แล้ว ในที่สุดฉันก็เสนอความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ว่า ฉันจะให้พี่สาวของฉันช่วยทำการบ้านภาษาอังกฤษให้แล้วนำมาให้เพื่อน ๆ ลองในตอนเช้า แต่พอมาถึงตอนเช้าฉันมาโรงเรียนสายและไม่ได้ทำการบ้านเพราะห้องเสีย

บทบาทของเพื่อน

พวกเราเป็นเพื่อน ๆ ของวันเพ็ญ วันหนึ่งอาจารย์ฉันพาสั่งการบ้านภาษาอังกฤษ 20 ข้อ นอกจากนั้น พวกเราก็คงมีการบ้านวิชาอื่น ๆ อีก พวกเรายืนยันว่า การบ้านมาก

แต่โชคคือนวลจันทร์ จะนำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษไปให้พี่สาวของเธอทำ ให้ แล้วจะนำมาให้พวกเราลอก พวกเราไม่คิดว่าจะต้องทำการบ้านภาษาอังกฤษเพราะยาก คิดไปก็เสียเวลา และอาจจะทำไม่ถูกก็ได้ คอยลอกจากนวลจันทร์จะดีกว่า ครั้นรุ่งเช้าของวันที่จะต้องส่งการบ้าน ขณะที่พวกเราอนวลจันทร์ลอกการบ้าน วันเพ็ญบอกว่าจะช่วยอธิบายให้ฟังแต่พวกเราไม่สนใจ จนเหลือเวลาอีก 10 นาที ก่อนจะเข้าแถวเคารพธงชาตินวลจันทร์มาโรงเรียน แต่ก็ไม่ได้ทำการบ้านมาเพราะเธอต้องเสีย พวกเรารู้สึกผิดหวังมากที่ไม่มีกรบ้านส่งอาจารย์

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 6.2 หัวข้อในการอภิปราย

- ก. ลักษณะการทำงานของวันเพ็ญเป็นอย่างไร
- ข. สมมติว่านักเรียนเป็นนวลจันทร์ นักเรียนคิดว่าจะช่วยเพื่อนเช่นนั้นหรือไม่
- ค. ลักษณะการทำงานของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนของวันเพ็ญเป็นอย่างไร
- ง. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของวันเพ็ญ นักเรียนจะทำเช่นนั้นหรือไม่ เพราะเหตุ

ใด

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 6.1

สรุปหัวข้อในการอภิปราย

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อสมาชิก 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ตอนที่ 1

ก. ลักษณะการทำงานของวันเพ็ญเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

ข. สมมติว่านักเรียนเป็นนวลจันทร์ นักเรียนคิดว่าจะช่วยเพื่อนเช่นนั้นหรือไม่

.....

.....

.....

ค. ลักษณะการทำงานของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนของวันเพ็ญเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ง. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อน ๆ ของวันเพ็ญ นักเรียนจะทำเช่นนั้นหรือไม่เพราะเหตุใด.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2

การพึ่งตนเองหมายความว่าอย่างไร.....

.....

.....

.....

แนวทางในการทำงานในการพึ่งตนเอง.....

.....

.....

.....

บอกข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมนี้.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 7

ความรับผิดชอบ : เข้าค่าย

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญในการมีความรับผิดชอบ
2. เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.1 เรื่องเข้าค่าย จำนวน 15 แผ่น
2. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.2 : หัวข้อในการอภิปราย จำนวน

15 แผ่น

3. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 7.1 จำนวน 15 แผ่น
4. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.3 : เรื่องความรับผิดชอบ
5. ปากกาจำนวน 3 ด้าม

โครงสร้างในการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่องเข้าค่ายให้นักเรียนอ่าน
2. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เพื่อให้
อภิปรายในประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด
3. ผู้วิจัยให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ในการทำงานที่เป็นหน้าที่ประจำ
5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากกิจกรรม
6. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.1 เรื่องเข้าค่ายให้นักเรียนอ่าน
 ผู้วิจัย "ให้นักเรียนอ่านเรื่องเข้าค่าย จากเอกสารที่แจกให้"
 นักเรียนอ่านเอกสาร
2. หลังจากนักเรียนอ่านจบแล้ว ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายปัญหาดังต่อไปนี้
 ผู้วิจัย "ให้นักเรียนเข้ากลุ่ม 5 คน โดยเลือกเข้าตามใจชอบ และให้ตั้งชื่อกลุ่มด้วย"
 นักเรียนปฏิบัติ
 "กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ 1 (จี) กลุ่มที่ 2 (ซี) กลุ่มที่ 3 (ซี) จากนั้น ผู้วิจัยแจกของให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ชุด"
 ผู้วิจัย "เมื่อได้รับของแล้ว ให้เปิดดูข้างในจะมีหัวข้อในการอภิปรายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายตามประเด็นที่อยู่ในซองที่แจกให้ แล้วสรุปผลการอภิปรายเขียนลงในใบงานกลุ่มที่ 7.1"
 นักเรียนอภิปรายกลุ่ม และเขียนข้อสรุปลงในใบงาน
3. ผู้วิจัย "ให้แต่ละกลุ่มส่งผู้แทนกลุ่ม 1 คนมาพูดสรุปผลการอภิปรายกลุ่มจากหัวข้อในการอภิปราย เริ่มต้นจากกลุ่มที่..."
 ผู้วิจัยกล่าวชมเชยแต่ละกลุ่ม "ดี, ดีมาก, เยี่ยมมาก" ตามความเหมาะสม
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาเล่าประสบการณ์ในการทำงานที่เป็นหน้าที่
 ผู้วิจัย "ให้นักเรียนทุกคนออกมาเล่าประสบการณ์ในการทำงานที่เป็นหน้าที่ประจำ โดยเป็นกรณีที่นักเรียนละเอียดทอดทิ้งหรือลืมทำงานนั้นจะเกิดผลอย่างไร "
 ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาเล่าโดยเรียกชื่อทีละคน
 นักเรียนออกมาเล่าจนครบทุกคน
5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม
 ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.3 เรื่องความรับผิดชอบให้

นักเรียนอ่าน ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่าน 5 นาที แล้วให้ช่วยกันสรุป ถึงลักษณะนิสัยของผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ทำงาน ผู้วิจัยรวบรวมสรุปแล้วเขียนบทสรุปบนกระดาน ความว่า "ในการทำงานทุกคนควรมีความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ทำงานซึ่งเป็นลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้านการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเอาใจใส่ในการทำงาน
2. ความเพียรพยายาม
3. ความละเอียดรอบคอบ
4. การตรงต่อเวลา
5. การยอมรับผลการกระทำของตน
6. การปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น
6. ผู้วิจัยนัดแนะกับนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "เราจะพบกันอีกในวันวันพฤหัสบดีที่ 4 ก.ค. 2539 ที่นี้เวลาเดิม ขอให้มาให้พร้อมกันด้วย ขอให้นักเรียนส่งใบงานประกอบกิจกรรมที่ 7.1 พร้อมปากกา เอกสารมอบให้นักเรียน"

นักเรียนส่งคืนใบงาน ปากกา

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมใบงาน ปากกา

การประเมินผล

1. สังเกต อภิปราย ชักถาม การตอบคำถาม การสรุปของนักเรียน
2. จากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.1

เรื่องสั้นเรื่อง "เข้าค่าย"

นกเป็นลูกชายคนเดียวของคุณศักดิ์และคุณรพี นิสัยโดยทั่วไปของนกเป็นคนที่
ไม่รับผิชอบในหน้าที่ของคน อยู่บ้านอย่างสุขสบายไม่มีหน้าที่รับผิดชอบอะไร เพราะ
คุณพ่อ คุณแม่ ทำให้ทุกอย่างขณะนั้นนักเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บางวันที่มาโรง
เรียนก็ไม่ได้นำหนังสือมาหรือการบ้านที่ครูสั่งให้ทำก็ไม่ได้นำส่ง หนีเวรเป็นประจำ จน
เพื่อน ๆ เบื่อไม่อยากยุ่งด้วยเลย นกจึงไม่มีเพื่อนสนิท

ก่อนปิดเทอมปลาย โรงเรียนให้นักเรียนมาเข้าค่ายที่โรงเรียน นักเรียนทุกคนดี
ใจที่จะเข้าค่ายพักแรม

จากที่ 1 หลังจากทานข้าวและเล่นกิจกรรมร่วมกันแล้ว เด็ก ๆ ต่างแยกย้ายกัน
ไปพักผ่อน ต๊อซึ่งเป็นนายหมู่ เรียกลูกหมู่มานั่งล้อมวงหน้ากระโจมที่พัก และแบ่ง
หน้าที่ในการอยู่เวรยามให้แต่ละคนรับผิดชอบ นกได้รับมอบหมายให้อยู่เวรต่อจากมด
คอนติ 3 เมื่อได้รับมอบหมายและรู้หน้าที่ของตนแล้วทุกคนก็แยกย้ายกันไปนอน

มดเดินตรวจดูความเรียบร้อยรอบ ๆ ที่พัก จนกระทั่งตี 3 ซึ่งเป็นเวลาที่ต้อง
เปลี่ยนเวรยามแต่ไม่เห็นนกออกมาสักทีจึงเข้าไปตาม เห็นนกกำลังนอนหลับสบายไม่มี
ท่าทางว่าจะตื่น มดจึงเข้าไปปลุกนกตื่นขึ้นมาด้วยอาการงัวเงียและทำท่าจะนอนต่อ จน
มดต้องเข้าไปดึงมือให้ลุกขึ้น ไปอยู่ยามตนจะได้นอนบ้าง นกออกมานั่งสัปหงกและผลอ
หลับไปจนกระทั่งเช้า เพื่อน ๆ ตื่นแต่เช้าเพื่อเตรียมตัวทำอาหารและเดินทางไกล
เพื่อน ๆ เห็นนกนั่งหลับก็เข้าไปปลุกให้ตื่น เสียงต๊อตะโกนมาจากหลังกระโจมว่าเสื้อ
ผ้า ลูกเสื้อที่ตากไว้หายไปหมดแล้ว เพื่อน ๆ จึงวิ่งไปดูและถกเถียงกันว่าใครขโมยไป
มดบอกว่าตอนที่ตนอยู่ยามเดินตรวจก็ยังเห็นอยู่ทุกคนจึงมองมาที่นก ซึ่งนกก็มีท่าทาง
อึดอัดเพราะตนหลับาม นกขอโทษที่ตนไม่รู้จักหน้าที่และขาดความรับผิดชอบ
เพื่อน ๆ หลายคนบ่นว่ากลัวผู้กำกับดูไม่มีชุดลูกเสือใส่ ชิดซึ่งยืนฟังเงียบมาตลอดจึงต่อ
ว่านกว่าขาดความรับผิดชอบในหน้าที่จนทำให้เพื่อน ๆ ต้องเดือดร้อนควรจะปรับปรุง

นิสัยนี้ให้ดีขึ้น ไม่งั้นนั่นจะทำให้ผู้อื่นเดือนร้อนเช่นนี้อีก นกฟิงเพื่อนต่อว่าแล้วรู้สึก
 สำนึกผิดจึงบอกกับเพื่อน ๆ ว่าตนเองจะรับชอบกับผู้กำกับ แต่เพื่อน ๆ พู่ว่าทุกคนอยู่
 ในกลุ่มเดียวกัน เมื่อเกิดอะไรขึ้นก็ต้องรับผิดชอบร่วมกัน แล้วทั้งหมดก็พากันไปหา
 ผู้กำกับเพื่อรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นให้ทราบ ผู้กำกับบอกว่าครูไปเดินเก็บมาเองเพราะกลัว
 หาย แล้วก็เตือนให้ลูกเสือรู้จักระมัดระวัง และใช้วิชาลูกเสือให้เป็นประโยชน์ ให้รู้จัก
 หน้าที่และมีความรับผิดชอบร่วมกัน เด็ก ๆ ดีใจที่ได้ของกินแต่นกได้บทเรียนที่คุ้มค่า
 และสัญญากับตนเองว่าต่อไปตนจะไม่ละเลยต่อหน้าที่และขาดความรับผิดชอบ เพราะ
 นอกจากจะทำให้ตนเองเดือดร้อนแล้วยังทำให้เพื่อน ๆ เดือดร้อนและไม่ได้รับความไว้วางใจ
 ในการมอบหมายงานให้ทำอีกด้วย"

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.3 เรื่อง ความรับผิดชอบ

ลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

1. ความเอาใจใส่ในการทำงาน หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลแสดงถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริงที่จะทำงานในหน้าที่ของตน หรืองานที่ได้ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยงและหาทางป้องกัน ไม่ให้เกิดความบกพร่องเสียหายในงานที่รับผิดชอบอยู่
2. ความเพียรพยายาม หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงความอดทน ไม่ย่อท้อต่อการทำงานเมื่อเกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องรับผิดชอบนั้นจะต้องพยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นด้วยตนเองจนสุดความสามารถ
3. ความละเอียดรอบคอบ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการรู้จักคิดใคร่ครวญในงานที่จะทำ เพื่อให้ถูกต้องและสมบูรณ์รู้จักคิดก่อนทำว่างานนี้จะมีผลดีผลเสียอย่างไรบ้าง และเมื่อทำงานเสร็จแล้วต้องตรวจทานว่าถูกต้องเรียบร้อยดีหรือยัง
4. การตรงต่อเวลา หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด รู้จักรักษาวเวลาตามนัดและรู้จักว่าเวลาไหนควรทำอะไร
5. การยอมรับผลการกระทำของตน หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปไม่ว่าผลงานนั้นจะออกมาดีหรือไม่ก็ตาม
6. การปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว ถ้าไม่ดีต้องพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 7.2 : หัวข้อในการอภิปราย

- ก. นักเรียนคิดว่าต๊อ ก มด นก ชิต เป็นคนอย่างไร
- ข. การละเลยทอดทิ้งการงานที่เป็นหน้าที่ประจำของนก ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างไรบ้างทั้งทางตรงและทางอ้อม
- ค. ถ้านักเรียนเป็นนก เมื่อโดนชิตตำหนิแบบนั้นจะรู้สึกอย่างไรบ้างและมีหลักในการปรับปรุงการทำงานของตนเองอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนแต่ละคนคิดถึงหัวข้อที่ครูให้แล้วใช้เวลาสำหรับเตรียมแสดงความคิดเห็นของตน 2 นาที แล้วผลัดกันพูดให้เพื่อนฟังคนละ 3 นาที พยายามพูดให้เข้าใจง่ายและเปิดโอกาสเพื่อนซักถาม"

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 7.1

สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อสมาชิก

1

2

3

4

5

ก. นักเรียนคิดว่าค็อก มค นก ชิต เป็นคนอย่างไร

.....

.....

.....

ข. การละเลยทอดทิ้งการงานที่เป็นหน้าที่ประจำของนก ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างไรบ้างทั้งทางตรงและทางอ้อม

.....

.....

.....

ค. ถ้านักเรียนเป็นนก เมื่อโดนขโมยคอกแบบนั้นจะรู้สึกอย่างไรบ้าง และมีหลักในการปรับปรุงการทำงานของตนเองอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ง. จากเอกสารที่อ่านและกิจกรรมที่ทำ นักเรียนได้ประโยชน์และข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

.....

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 7.1

สรุปผลการอภิปรายกลุ่ม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อสมาชิก

1

2

3

4

5

ก. นักเรียนคิดว่าต๊อ ก ม ค น ก จิต เป็นคนอย่างไร

.....

.....

.....

ข. การละเลยทอดทิ้งการงานที่เป็นหน้าที่ประจำของนก ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างไรบ้างทั้งทางตรงและทางอ้อม

.....

.....

.....

ค. ถ้านักเรียนเป็นนก เมื่อโดนจิตดำหนิแบบนี้จะรู้สึกอย่างไรบ้าง และมีหลักในการปรับปรุงการทำงานของตนเองอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ง. จากเอกสารที่อ่านและกิจกรรมที่ทำ นักเรียนได้ประโยชน์และข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 8

ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ : รวมน้ำใจ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

2. เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.1 เรื่องรวมน้ำใจ จำนวน 15 แผ่น
2. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.2 เรื่องการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ จำนวน 15 แผ่น
3. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.1 จำนวน 3 แผ่น
4. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.2 จำนวน 3 แผ่น
5. ปากกา จำนวน 3 ด้าม
6. ซองเปล่าจำนวน 3 ซอง
7. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.3 หัวข้อในการอภิปราย

สถานที่ ห้องเรียน

โครงสร้างในการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่องรวมน้ำใจให้นักเรียนทุกคนอ่าน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนแสดงบทบาทสมมติในเรื่องรวมน้ำใจ
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แล้วให้อภิปรายกลุ่มย่อย ในหัวข้อผู้วิจัยกำหนดให้ หลังจากนั้นเขียนสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม

ย่อยลงในใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.1 ส่งตัวแทนออกมาสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม

4. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่องความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้นักเรียนทุกคน

อ่านแล้วสรุปเขียนลงในใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.2 ส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงานสรุป

5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปผลกิจกรรม

6. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป ผู้วิจัย "เราจะพบกันอีกในวันศุกร์ที่ 5 ก.ค. 2539 ที่นี้เวลาเดิม อย่าลืม สวัสดี"

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.1 เรื่องรายนำใจให้นักเรียนทุกคนอ่าน

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนทุกคนอ่านเอกสารเรื่องรายนำใจที่แจกให้"

นักเรียนอ่านเอกสาร

2. ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนอ่านเอกสารแล้ว ให้ทุกคนเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมติเรื่องรายนำใจ" ผู้วิจัยแจกเอกสาร ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทตัวละครในเรื่องรายนำใจให้นักเรียนฟังเพื่อเตรียมตัวแสดง

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนแสดงบทบาทของบุคคลดังต่อไปนี้ โดยให้นักเรียนปรึกษากันเองว่าใครจะแสดงเป็นใคร ในบทบาทต่อไปนี้

บทบาทของกล้า บทบาทของพ่อของกล้า บทบาทแม่ของกล้า บทบาทพี่สาวของกล้า บทบาทเพื่อนของกล้า บทบาทเพื่อนบ้านของกล้า ให้ความเวลาในการซ้อมการแสดง 15 นาที มีใครไม่เข้าใจให้ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียนถ้ามี

นักเรียนทุกคนซ้อมการแสดง ผู้วิจัยจับเวลาเมื่อครบ 15 นาที

ผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "หมดเวลาซ้อมแล้วให้ทุกคนเตรียมตัวแสดงได้ นักเรียนพร้อมที่จะแสดงหรือยัง"

นักเรียนตอบคำถาม

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนพร้อมแล้วให้ลงมือแสดงได้"

นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเรื่องราวที่น่าใจ เมื่อนักเรียนแสดงจบ

ผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน"

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนนับ 1 ถึง 3 พอถึงคนที่ 4 ให้เริ่มนับ 1 ใหม่ คนต่อไปที่
นับ 2 และ 3 นับเวียนไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคน มีใครไม่เข้าใจให้ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียนถ้ามี

ผู้วิจัย "นักเรียนทุกคนเข้าใจดีแล้ว ต่อไปให้นักเรียนมองหาเพื่อนพร้อมกับ
พูดว่าฉันคือหมายเลข...1 2 3 หมายเลขที่นักเรียนได้ หมายเลข...อยู่ไหนให้เวลาในการ
หากกลุ่ม 2 นาที มีใครไม่เข้าใจถามได้"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียนถ้ามี

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนเข้าใจดีแล้ว ลงมือหากกลุ่มได้เลย"

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการของแต่ละกลุ่ม
หลังจากนั้นส่งตัวแทนออกมารับหัวข้อในการอภิปรายและใบงาน"

นักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมารับเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.3 หัวข้อในการ
อภิปรายและใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.1

ผู้วิจัย "นักเรียนได้รับหัวข้อในการอภิปรายและใบงานแล้วให้ลงมืออภิปราย
ตามหัวข้ออภิปรายที่ได้รับไป ให้เวลาในการอภิปราย 10 นาที เมื่อเสร็จเรียบร้อยให้
เขียนสรุปผลการอภิปรายกลุ่มลงในใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.1 มีใครไม่เข้าใจให้
ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียนถ้ามี

ผู้วิจัย "เมื่อเข้าใจแล้ว ลงมืออภิปรายกลุ่มได้"

นักเรียนอภิปรายกลุ่ม

ผู้วิจัย "ทุกกลุ่มเรียบร้อยแล้วให้ส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่ม" เริ่มจากกลุ่มที่ 1, 2, 3 นักเรียนตัวแทนออกมารายงานจนครบทุกกลุ่ม
ผู้วิจัยบันทึกข้อความการอภิปรายกลุ่มไว้ แล้วช่วยเสริมเนื้อหาสาระในส่วนที่ขาดไป

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าจากกิจกรรมที่ได้ทำข้อคิดและประโยชน์อย่างไร

ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.2 ให้นักเรียนอ่านเรื่องการเมืองที่น่าสนใจเพื่อเพื่อแม่

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่องการเมืองที่น่าสนใจเพื่อเพื่อแม่ให้เวลาอ่าน 5 นาที"

นักเรียนอ่านเอกสาร

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนอ่านเอกสารแล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปว่าได้อะไรจากเอกสารที่อ่านแล้วเขียนลงในใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.2"

ผู้วิจัยแจกใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.2 ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปและเขียนลงในใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.2

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานสรุปเนื้อหาในเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.2"

นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานสรุปเกี่ยวกับความหมายของการเอื้อเพื่อเพื่อแม่ ประเภทของการเอื้อเพื่อเพื่อแม่ การนำไป ประโยชน์

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมความว่า "การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสิ่งสำคัญในสังคมการช่วยเหลือกันแสดงถึงความเป็นคนมีน้ำใจและเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของผู้นั้น การปลูกนิสัยให้เป็นคนช่วยเหลือผู้อื่น จะทำให้เป็นที่รักของคนรอบข้าง การช่วยเหลือผู้อื่น จะต้องกระทำด้วยความเต็มใจ จริงใจ ไม่หวังผลตอบแทนต้องช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้องและจะต้องกระทำในขอบข่ายกำลังความสามารถของเราเท่านั้น"

การประเมินผล

1. จากการสังเกต การอภิปรายซักถาม การตอบคำถาม การสรุป
2. การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.1 เรื่องรายน้าใจ

สถานการณ์ตัวอย่างเรื่อง "รายน้าใจ"

กล้าเป็นลูกคนสุดท้อง เขามีพี่ชายและพี่สาวอี ก 2 คน พ่อและแม่ของกล้าอยู่ในวัยกลางคน พ่อเป็นชาวนา แม่ปลูกพืชผักสวนครัวขาย ครอบครัวของกล้ามีรายได้พอประมาณ บ่อยครั้งที่เพื่อนบ้านข้างเคียงมาขอ ข่า ตะไคร้ ใบโหระพา ฯลฯ ซึ่งแม่ก็บอกให้กล้าเก็บให้ทุกครั้งจนกล้ามีความรู้สึกว้า ทำไมเพื่อนบ้านเหล่านั้น จึงไม่ปลูกพืชผักสวนครัวไว้บ้าง แต่กล้าก็ไม่เคยปรึกษาพูด ยินดีเก็บผักสวนครัวให้ เพื่อนบ้านด้วยใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสและเต็มใจทุกครั้ง

ครอบครัวของกล้า มีข้อตกลงร่วมกันว้า เมื่อทุกคนได้ทำภารกิจของตนเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องรับประทานข้าวในตอนเย็นพร้อมกันทุกวัน ผู้ที่รับหน้าที่ในการทำอาหารคือแม่กับพี่สาวบางวันเพื่อนบ้านก็นำอาหารมาให้ส่วนกล้ากำลังอยู่ในวัยเรียนเขากำลังเรียนอยู่ในชั้น ป.5 เมื่ออยู่โรงเรียนกล้าก็ชอบช่วยเหลือเพื่อนอยู่เสมอ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการอธิบายบทเรียนให้เพื่อน ๆ ฟัง เนื่องจากฟังอาจารย์ไม่เข้าใจ หรือแม้กระทั่งเมื่อเพื่อนขอยืมอุปกรณ์การเรียนกล้าก็ไม่เคยบ่นหรือรำคาญ กล้าเต็มใจช่วยเหลือเพื่อนทุกครั้ง เมื่อโรงเรียนมีงาน กล้าก็อาสาทำงานช่วยโรงเรียนด้วยความขยันขันแข็ง ทำให้กล้าเป็นที่รักของเพื่อน ๆ ตลอดจนครู-อาจารย์

วันหนึ่ง กล้าล้มป่วยไม่สบายพ่อไม่สามารถหารถประจำทาง เพื่อพากล้าไปหาหมอได้ จึงได้ไปขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านที่มีรถยนต์ ซึ่งเพื่อนบ้านก็เต็มใจให้ความช่วยเหลือ กล้ารักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลหลายวัน ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากทำให้แม่ต้องทำงานหนักขึ้น เมื่อเพื่อน ๆ ทราบข่าวได้ช่วยกันเรียไรและนำเงินส่วนหนึ่งมอบให้แม่เพื่อช่วยเหลือกล้า พร้อมทั้งนำอาหารผลไม้มาเยี่ยมกล้าที่โรงพยาบาล ส่วนเพื่อนบ้านของกล้านั้นได้จูนเจือในเรื่องอาหารการกินกับครอบครัวจนกล้าคาดไม่ถึง วันหนึ่งเมื่อกล้าหายดีแล้วได้ตั้งปัญหาถามเพื่อน ๆ ที่โรงเรียนว้า "มีปลาอยู่ตัวเดียวจะทำอย่างไร จึงจะมีอาหารรับประทานได้หลาย ๆ อย่าง และรับประทานได้หลาย ๆ วัน"

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.2

เรื่องความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใจกว้าง และห่วงใยผู้อื่น ให้ความร่วมมือทั้งในเรื่องความคิดและการทำงาน ให้ความมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน มีความรู้สึกเป็นมิตรกับเพื่อนมนุษย์ มีความสนใจทางสังคมต้องการให้ความช่วยเหลือ ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นหลักเบื้องต้นในการที่จะให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข หากขาดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แล้วบุคคลจะมีแต่ความเห็นแก่ตัว ดังนั้นเด็กนักเรียนควรได้มีการปลูกฝังทักษะการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และควรฝึกให้เป็นนิสัยจะได้เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์เป็นที่รักของบุคคลทั่วไป

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งสำคัญในสังคมการช่วยเหลือกันแสดงถึงความเป็นคนมีน้ำใจและเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของผู้นั้น การปลูกนิสัยให้เป็นคนช่วยเหลือผู้อื่นจะทำให้เป็นที่รักของคนรอบข้าง

การช่วยเหลือผู้อื่นจะต้องกระทำด้วยความเต็มใจ จริงใจไม่หวังผลตอบแทนต้องช่วยเหลือในสิ่งที่ถูกต้องและจะต้องกระทำในขอบข่ายกำลังความสามารถของเราเท่านั้น

การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีจุดมุ่งหมาย คือ การช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้เขาเหล่านั้นดำเนินชีวิตได้และก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้ให้

ประเภทของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่หรือการแบ่งปัน ได้แก่

ก. การให้วัตถุสิ่งของต่าง ๆ

ข. การให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน

การนำหลักการให้หรือการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไปประยุกต์ใช้ การให้ปันหรือการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือการให้ปันหรือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบบไม่เจาะจงผู้รับ เช่น การบริจาคทรัพย์สินเพื่อการกุศล เพื่อให้ทุกคนได้รับประโยชน์และการให้ปันหรือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบบเจาะจงผู้รับ เช่น บิคารมารถาให้อาหารเครื่องนุ่งห่ม หรือทรัพย์สินสมบัติ

แก้บุตริคา นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าการเอื้อเพื่อพ่อแม่เป็นหลักเบื้องต้นในการที่จะให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขหากขาดการเอื้อเพื่อพ่อแม่ แล้วก็จะไม่มีใครเห็นแก่ตัว ส่วนนักเรียนในโรงเรียนนั้นจะมีการเอื้อเพื่อพ่อแม่แบ่งปันกันเช่นให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์การเล่น ช่วยกันค้นคว้าวิชาการต่าง ๆ ช่วยเหลือเพื่อนที่ประสบความยากลำบากทางเศรษฐกิจไม่มั่งคั่งมีทางใดช่วยได้ก็ต้องช่วย

ประโยชน์ของการเอื้อเพื่อพ่อแม่

ก. บุคคลที่คิดจะเอื้อเพื่อพ่อแม่และได้แสดงออกโดยการเอื้อเพื่อพ่อแม่ หรือการให้ปันยอมเป็นที่รักของคนทั่วไป

ข. ทำให้จิตใจของผู้ให้มีความสุขเกิดความสุขแก่ตนเองและหมู่คณะ

ค. บุคคลที่เอื้อเพื่อพ่อแม่ให้แก่คนอื่น โดยมีได้หวังผลตอบแทนมักจะมีจิตใจบริสุทธิ์สะอาด

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 8.3 หัวข้อในการอภิปราย

- เพราะเหตุใดจึงตั้งชื่อกรณีตัวอย่างเรื่องนี้ว่า "รวนน้ำใจ"
- ทำไมครอบครัวของกล้าจึงได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านเมื่อกล้าป่วย
- ให้นักเรียนหาคำตอบจากปัญหาที่กล้าถามว่า

"มีปลาอยู่ตัวเดียว ทำอย่างไรจึงจะมีอาหารรับประทานได้หลาย ๆ อย่างและ
รับประทานได้หลาย ๆ วัน"

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 8.1
สรุปหัวข้อในการอภิปรายเรื่องรายน้าใจ

กลุ่มที่ ชื่อกลุ่ม

ชื่อสมาชิก

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนสรุปหัวข้อในการอภิปรายเรื่องรายน้าใจ

ก. เพราะเหตุใดจึงตั้งชื่อกรณีตัวอย่างนี้ว่า "รายน้าใจ"

.....

.....

.....

.....

ข. ทำไมครอบครัวของกล้าจึงได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านเมื่อกล้าป่วย

.....

.....

.....

.....

ค. ให้นักเรียนหาคำตอบจากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว

"มีปลาอยู่ตัวเดียว ทำอย่างไรจึงจะมีอาหารรับประทานได้หลาย ๆ อย่างและรับประทานได้หลาย ๆ วัน

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2

ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง.....

.....

.....

.....

.....

ประเภทของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีกี่ประเภทอะไรบ้าง.....

.....

.....

.....

ประโยชน์ของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่.....

.....

.....

.....

.....

จากที่นักเรียนได้อ่านเอกสารและดูการแสดงบทบาทสมมติเรื่องเข้าค่าย
นักเรียนได้ข้อคิดและประโยชน์อะไรบ้าง.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 9

การมีความคิดเป็นอิสระ : แพะรับบาป

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้นักเรียนฝึกใช้ความคิดวิเคราะห์ในการใคร่ครวญสิ่งที่ได้รับ

ฟังมาอย่างรอบคอบ

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 9.1 : แพะรับบาป จำนวน 15 แผ่น
2. ภาพประกอบกิจกรรมที่ 9.1 : แพะรับบาป จำนวน 15 แผ่น
3. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 9.2 : กรณีปัญหา จำนวน 15 แผ่น
4. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 9.3 : แนวทางการคิดแก้ปัญหากรณีปัญหาในกิจกรรม

ที่ 9.2

สถานที่ ห้องเรียน

โครงสร้างในการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. ผู้วิจัยแจกเอกสารเรื่อง "แพะรับบาป" ให้นักเรียนอ่าน (ดูเอกสารประกอบกิจกรรม หมายเลข 9.1)
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน
4. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากกิจกรรม
5. ผู้วิจัยนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ดังนี้
ผู้วิจัย "ให้นักเรียนแต่ละคนเดินมาหยิบอุปกรณ์ที่ครูวางไว้ในกล่องไปคนละ 1 ชิ้น"
นักเรียนปฏิบัติ
ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้อุปกรณ์เครื่องเขียนไปแล้วคนละ 1 ชิ้น"

ดูซิว่าเป็นอะไร"

นักเรียนคูอุปกรณ์ของตน

ผู้วิจัย "เมื่อคุณได้แล้วให้มองหาเพื่อนที่มีอุปกรณ์เช่นเดียวกับคุณแล้วเข้ากลุ่ม"

ขณะนักเรียนปฏิบัติครูเปิดเทปเพลงประกอบ

นักเรียนปฏิบัติ เมื่อเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "นักเรียนทุกคนเก่งมาก เอาละเหนื่อยกันมาแล้วลองมาอ่านเรื่องแพะรับบาป

ดูบ้าง"

2. ให้นักเรียนอ่านเรื่องแพะรับบาปจากเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 9.1

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนอ่านเรื่องแพะรับบาปที่แจกให้ให้อ่านด้วยความตั้งใจ ให้อ่าน 5 นาที"

5 นาที"

ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบกิจกรรมหมายเลข 9.1 : แพะรับบาปให้นักเรียนคนละ

1 แผ่นพร้อมทั้งภาพประกอบกิจกรรมหมายเลข 9.1 : แพะรับบาป คนละ 1 แผ่น

นักเรียนอ่านเอกสาร ผู้วิจัยจับเวลาเมื่อครบ 5 นาที ผู้วิจัยพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "หมดเวลา ให้นักเรียนหยุดอ่าน"

3. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องแพะรับบาป

ผู้วิจัย "ทำไมทุกคนจึงเชื่อว่าสารินีไม่ได้แอบกินขนมในห้องเรียน"

ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบทีละคนจนครบ 15 คน

นักเรียนตอบคำถามจนครบทุกคน

ผู้วิจัย "ถ้านักเรียนเป็นสุเทพ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรในสถานการณ์นี้"

ผู้วิจัยชี้ให้นักเรียนตอบทีละคน

นักเรียนคนที่ 1 (ชี้) ตอบ...คนที่ 2 (ชี้)... คนที่ 3 (ชี้)..... ฯลฯ คนที่ 15...

ผู้วิจัย "นักเรียนเคยตกอยู่ในสภาพ "แพะรับบาป" บ้างหรือไม่ ในกรณีที่นักเรียนไม่ได้

ทำผิดในเรื่องนั้น ๆ"

ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบทุกคนโดยเรียกชื่อ...หรือชี้ให้นักเรียนตอบ

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "นักเรียนเคยโยนความผิดให้เพื่อนบ้างไหม ทั้ง ๆ ที่นักเรียนตระหนักรู้ว่า

นักเรียนเป็นฝ่ายผิด แต่ป้ายความผิดให้เพื่อน"

นักเรียนตอบคำถามจนครบทุกคน

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มใหญ่ในประเด็นที่ว่า จากกิจกรรมที่ทำและเอกสารที่นักเรียนอ่านได้ข้อคิดอะไรบ้าง"

นักเรียนอภิปรายกลุ่ม

ผู้วิจัยบันทึกข้อความ การอภิปรายกลุ่มไว้

ขั้นสรุป

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความว่า

ผู้วิจัย "คำว่าแพะรับบาปหมายถึง เป็นคำเปรียบเทียบกับหมายถึงบุคคลที่ไม่ได้กระทำ ผิดแต่ถูกคนอื่นโยนความผิดนั้นให้ โดยเขาไม่มีโอกาสที่จะแก้ตัวเพื่อยืนยันความบริสุทธิ์ของตน เพราะสภาพการณ์บีบบังคับให้คนอื่น ๆ เชื่อว่าเขากระทำความผิด

คนที่อยู่ในสภาพ "แพะรับบาป" เป็นคนที่น่าสงสาร เขาจะต้องตกเป็นฝ่ายผิดทั้ง ๆ ที่เขาไม่ได้กระทำความผิดนั้นเลย

ฉะนั้นไม่ควรด่วนตัดสินการกระทำของเพื่อนก่อนที่จะพิจารณาให้ถี่ถ้วนก่อน เขาอาจกลายเป็น "แพะรับบาป" ที่น่าสงสาร

ผู้มีปัญญาต้องรู้จักใช้ความคิดพิจารณาใคร่ครวญหาเหตุผลในสิ่งต่าง ๆ และสติปัญญาของคนนั้นต้องหมั่นลับให้เฉียบแหลมอยู่เสมอเหมือนเราลับมีดซึ่งก็คือการฝึกคิดวิเคราะห์โดยใช้เหตุผล"

5. ผู้วิจัยนัดแนะในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "เราพบกันอีกในวันจันทร์ ที่ 8 ก.ค. 2539 ที่นี้เวลาเดิม อย่าลืมไปฝึกคิดวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวันของนักเรียนด้วยเหตุผล"

การประเมินผล

1. ผู้วิจัยยกกรณีปัญหามาให้นักเรียนฝึกคิดวิเคราะห์ (ดูเอกสารประกอบกิจกรรมหมายเลข 9.4 : กรณีปัญหา เมื่อนักเรียนอ่านแล้วสามารถคิดวิเคราะห์และตอบคำถามในประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดได้

2. จากการอภิปราย ชักถาม และสรุปของนักเรียน

3. จากการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรม 9.1 : เรื่องแพะรับบาป

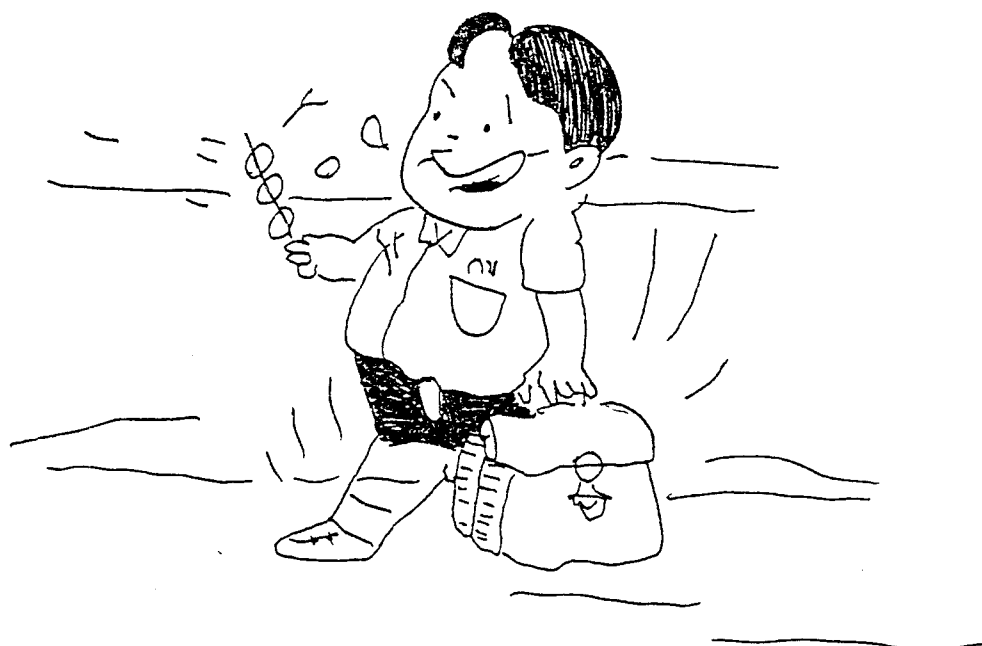
สุเทพเป็นเด็กชอบกินจุบจิบ เพื่อน ๆ ต่างรู้นิสัยของเขาดี เพราะเห็นเขากินจุกจิก อยู่เสมอ บางวันตั้งแต่เดินทางเข้าโรงเรียนมาในตอนเช้า สุเทพก็มีของขบเคี้ยวอยู่ในปาก แล้ว เวลาพักระหว่างชั่วโมงเรียน ตอนพักกลางวันหรือตอนเย็นหลังเลิกเรียน ปากของเขาไม่เคยว่างเลย และชอบพูดคุยถึงร้านอาหารและประเภทของอาหาร

สารินักเรียนคนหนึ่งของห้อง นั่งโต๊ะติดกับสุเทพ วันหนึ่งสารินิแอบเอาชนะนมูกก็เข้าไปกินในห้องเรียนแล้วทำเศษขนมตกพื้น

ครูสุนทรเห็นเศษขนมตกอยู่ที่พื้นจึงถามหาคนสอบคนที่แอบกินขนมในห้องเรียน สารินิรับบอกว่าคงเป็นสุเทพเพราะสุเทพชอบกินขนมเพื่อน ๆ ในห้องต่างเห็นด้วย มิโยที่สุเทพจะปฏิเสธเสียงแข็ง สุเทพเสียใจมากที่ไม่สามารถพูดให้เพื่อนเชื่อได้ว่าเขาไม่ใช่ตัวการเขาได้กลายเป็น "แพะรับบาป" ไปเสีย แล้วเคราะห์ดีที่ครูสุนทรเป็นคนรอบคอบจึงไม่ด่วนตัดสินว่าสุเทพเป็นคนผิด ครูสุนทรสำรวจสิ่งต่าง ๆ อย่างละเอียดและในที่สุดก็สังเกตเห็นเศษคุกกี้ชนิดเดียวกับที่ตกพื้นอยู่ที่มุมปากและปลายผมของสารินิ

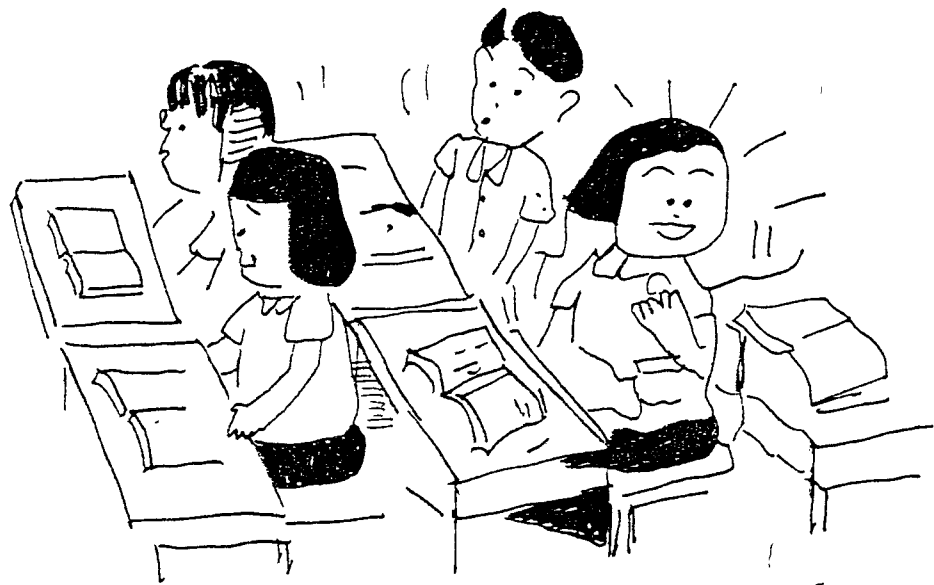
ครูสุนทรถามสารินิว่าเศษขนมมาติดอยู่ได้อย่างไร ในที่สุดสารินิต้องยอมจำนนด้วยของกลาง และเหตุผล จึงรับสารภาพว่าตนเองเป็นคนแอบกินคุกกี้ในห้องเรียน

ภาพประกอบกิจกรรมที่ 9.1 : เรื่องแพะรับบาป

ภาพ ก

ภาพประกอบกิจกรรมที่ 9.1 : เรื่องแพะรับบาป

ภาพ ๙

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 9.2 : กรณีปัญหา

ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องแล้ววิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีแก้ไขเรื่องที่ 1 “ฉันลืมไม้บรรทัด จึงเอื้อมมือไปหยิบไม้บรรทัดจากโต๊ะสมศรี โดยไม่ได้บอกเธอ พอเธอต้องการใช้ไม้บรรทัดก็หาไม่พบจึงเอะอะ เมื่อทราบว่าฉันหยิบมาจึงเดินตรงมากระซอกไม้บรรทัด จากมือฉัน พร้อมกับพูดว่านี่มันไม่ใช่ของสาธารณะนะยะ” ฉันโมโหเลยได้ตอบเธอไปว่า “แหมของแก่นี่ยืมใช้หน่อยก็ไม่ได้ ยังกะไหลออก” สมศรีหันกลับฟาดไม้บรรทัดที่แขนฉันอย่างแรง ฉันโมโหจึงผลักสมศรีล้มลงครูเลยทำโทษให้เราออกไปคาบไม้บรรทัด และยืนกางแขนหน้าชั้นครึ่งชั่วโมง ฉันหน้าชาและแขนขาไปหมด”

เมื่อนักเรียนอ่านกรณีปัญหาเสร็จเรียบร้อยแล้วให้คิดวิเคราะห์ใคร่ครวญหาสาเหตุที่ทำให้เกิดเรื่องกรณีพิพาทระหว่างฉันและสมศรี พร้อมทั้งบอกแนวทางแก้ไข

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 9.2

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อสมาชิก 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

8.....

9.....

10.....

11.....

12.....

13.....

14.....

15.....

การมีความคิดเป็นอิสระ หมายถึง.....

.....

.....

.....

จากเอกสารที่อ่านและกิจกรรมที่ทำนักเรียน ได้ประโยชน์และข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

กิจกรรมที่ 10

ความเชื่อมั่น : วันนี้ของกานดา

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการแสดงออกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 10.1 เรื่องวันนี้ของกานดา จำนวน 15 แผ่น
2. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 10.2 หัวข้อในการอภิปราย จำนวน 15 แผ่น
3. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 10.1 จำนวน 15 แผ่น

สถานที่ ห้องเรียน

โครงสร้างในการดำเนินงาน

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามเกี่ยวกับการกล้าแสดงออกของนักเรียน
2. ผู้วิจัยหาอาสาสมัครจำนวน 5 คน ให้แสดงบทบาทสมมติเรื่องวันนี้ของกานดา
3. นักเรียนวิเคราะห์เรื่องที่ชมและแบ่งกลุ่มย่อยออกเป็น 3 กลุ่มแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันในหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนด
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาแสดงความสามารถของคนคนละ 1 อย่าง

5. ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกล้าแสดงความสามารถของตนเองหลังจากที่ตนเองแสดงจบลงว่ามีความรู้สึกอย่างไร
6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าได้อะไรบ้างจากกิจกรรมที่ทำ
7. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการกล้าแสดงความสามารถของตนเอง
 ผู้วิจัย "การร่วมกิจกรรมกันมาทั้ง 9 กิจกรรม นักเรียนทุกคนล้วนมีความสามารถ ในด้านต่าง ๆ แต่ในบางครั้งก็มีบางคนที่มีความสามารถแต่ไม่กล้าแสดงออก มีนักเรียนคนใดบ้างที่รู้ตัวว่าตนเองมีความสามารถในด้านต่าง ๆ แล้วไม่กล้าแสดงออก"
 นักเรียนตอบคำถาม
 ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้ ผู้วิจัยถามนักเรียนต่อว่า
 ผู้วิจัย "เป็นเพราะเหตุใด" ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบทีละคน
 โดยเริ่มจาก...นักเรียนคนที่ 1 (ชี้) นักเรียนคนที่ 2 (ชี้) นักเรียนคนที่ 3 (ชี้)
 ไปเรื่อย ๆ จนครบทุกคน
 ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้
2. ผู้วิจัยหาอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติเรื่อง วันขึ้นของกานดา
 ผู้วิจัย "ขออาสาสมัครจำนวน 5 คน เพื่อออกมาแสดงบทบาทสมมติเรื่องวันขึ้นของกานดา"
 นักเรียนยกมืออาสาสมัคร
 ผู้วิจัยเรียกให้นักเรียนอาสาสมัครทั้ง 5 คนออกมาขึ้นหน้าชั้น ผู้วิจัยพูดว่า
 ผู้วิจัย "นักเรียนคงจะเห็นเพื่อนที่อาสาแสดงแล้ว ช่วยปรบมือให้เพื่อนน้อยทั้ง 5 คนนี้แสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความกล้าแสดงออก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนทุกคนควรเอาเยี่ยงอย่าง"
 ผู้วิจัยแจกสถานการณ์บทบาทให้อาสาสมัครซ้อมก่อนการแสดง

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนอาสาสมัครไปซ้อมการแสดง ให้ความเวลาในการซ้อม 10 นาที"

นักเรียนอาสาสมัครซ้อมการแสดง

ผู้วิจัย "นักเรียนที่เหลือช่วยกันจัดสถานที่"

ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันจัดสถานที่ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ผู้วิจัยจับเวลา

เมื่อครบ 10 นาที

ผู้วิจัย "หมดเวลาซ้อมการแสดงแล้ว ให้อาสาสมัครทั้ง 5 คน เตรียมตัวแสดง

ได้"

เมื่อนักเรียนพร้อมผู้วิจัยให้นักเรียนอาสาสมัครลงมือแสดง

นักเรียนอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมติ

นักเรียนดูการแสดงบทบาทสมมติเรื่องวันนี้ของกานดา

3. หลังจบการแสดงผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เมื่อเรียบร้อยพูดคุยกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "เมื่อแต่ละกลุ่มเรียบร้อยแล้วให้ส่งตัวแทนออกมารับหัวข้อในการอภิปราย"

นักเรียนตัวแทนของกลุ่มออกมารับหัวข้อในการอภิปราย (ดูเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 10.2)

ผู้วิจัย "เมื่อทุกกลุ่มเรียบร้อยแล้วให้ลงมืออภิปรายกลุ่มได้" ให้ความเวลาในการอภิปราย 10 นาที.

นักเรียนลงมืออภิปรายกลุ่มย่อย ผู้วิจัยจับเวลา เมื่อครบ 10 นาทีผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "หมดเวลา ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานสรุปผลการอภิปรายกลุ่ม"

นักเรียนตัวแทนออกมารายงานจนครบทุกกลุ่ม

ผู้วิจัยบันทึกข้อความการอภิปรายกลุ่มไว้ แล้วช่วยเสริมเนื้อหาสาระที่ขาดไป

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนรวมกลุ่มและให้นั่งเป็นรูปตัวยู ดังรูป

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนทุกคนยืนขึ้นแล้วรวมกลุ่มกัน หลังจากนั้นให้นั่งเป็นรูปตัวยู ดังรูป ที่อยู่บนกระดาน"

5. นักเรียนปฏิบัติ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนออกมาแสดงความสามารถของตนเองคนละ 1 อย่าง โดยเรียกชื่อทีละคน

ผู้วิจัย "นักเรียนนั่งเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนออกมาแสดงความสามารถของตนเอง คนละ 1 อย่าง โดยจะเริ่มตั้งแต่...เด็กชาย...จนครบทุกคน"

นักเรียนออกมาแสดงความสามารถทุกคน หลังจากนั้นผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อออกไปแสดง เพราะเหตุใดจึงรู้สึกเช่นนั้น ให้ออกมาพูดหน้าชั้นทีละคน"

ผู้วิจัยเรียกชื่อนักเรียนให้ออกมาพูดจนครบทุกคน หลังจากนั้นให้นักเรียนทำใบงานประกอบกิจกรรมที่ 10.1

6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากกิจกรรมที่ทำมาความว่า

"คนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มักเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลกลัวผิดไม่กล้าหรือลังเลที่จะทำสิ่งใด ๆ ความวิตกกังวลสามารถลดหรือขจัดให้หมดไปได้ โดยการไม่กลัวที่จะทำผิด ยอมรับว่าการทำผิดเป็นสิ่งธรรมดา ใคร ๆ ก็ทำผิดได้ นอกจากนั้นความผิดยังสามารถช่วยให้เราได้เรียนรู้สิ่งที่ถูกต้องได้ด้วย หากเราไม่กลัวผิดและพยายามแสดงออกบ่อย ๆ ทำบ่อย ๆ เราก็จะสามารถ ทำสิ่งนั้นได้ดีและชำนาญขึ้น อีกประการหนึ่ง หากเรารู้จักคิดหาสาเหตุของความวิตกกังวลและหาวิธี แก้ไขได้แล้ว ความวิตกกังวลก็ย่อมจะลดลงไปได้ หากเราคิดถึงตัวเองในด้านดีสามารถลดความวิตกกังวล ไม่กลัวผิด และกล้าแสดงออกบ่อย ๆ เราก็จะสามารถทำอะไรได้ดี ซึ่งจะทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น หวังว่าต่อไปนี้นักเรียนคงเป็นบุคคลที่มีความกล้าแสดงความสามารถของตนเองไม่ว่าจะเป็นในขณะนี้หรือต่อไปในอนาคต"

7. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "ครั้งต่อไปเราจะพบกันอีกในวันอังคารที่ 9 ก.ค. 2539 ที่นี้เวลาเดิม
ให้นักเรียนส่งรายงานประกอบกิจกรรมที่ 10.1 และปากกาคืนด้วย สำหรับเอกสารให้
นักเรียน"

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมปากกา ใบงาน

ขั้นประเมินผล

1. สังเกต อภิปรายซักถาม การสรุปของนักเรียน
2. การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 10.1 เรื่องความเชื่อมั่น

เอกสารเรื่องสั้น "วันนี้ของกานดา"

โรงเรียนใหม่ของกานดาเปิดภาคเรียนมาได้เดือนกว่า ๆ แล้ว นักเรียนส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกันมาก กานดาเป็นนักเรียนที่เรียนปานกลาง แต่จะมีวิชาหนึ่งที่กานดาชอบมากคือ วิชาภาษาไทย กานดาชอบอ่านทำนองเสนาะและสามารถอ่านได้ดีจนเพื่อน ๆ ในห้องและอาจารย์ที่ โรงเรียนเดิมตระหนักในความสามารถในด้านนี้ของกานดา แต่ที่โรงเรียนใหม่กานดายังไม่ได้มีโอกาสได้แสดงความสามารถเลย

วันหนึ่งอาจารย์นั้นทนอาจารย์สอนภาษาไทย ได้เข้ามาในชั้นที่กานดาเรียนแล้ว บอกกับนักเรียนว่าต้องการตัวแทนของห้องทุกห้องเพื่อเข้าแข่งขันอ่านทำนองเสนาะ ซึ่งจัดขึ้นภายในโรงเรียน หลังจากนั้นเมื่อได้ตำแหน่งผู้ชนะเลิศแล้วก็จะส่งเป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าแข่งขันกับโรงเรียนอื่นต่อไป วันนี้อาจารย์ต้องการตัวแทนในห้องของกานดา และถามว่ามีใครจะสมัครบ้าง อาจารย์นั้นทนรอคำตอบก็ไม่มีใครสมัครอาจารย์จึงใช้วิธีเรียกชื่อนักเรียนทีละคนนักเรียน แต่ละคนก็ปฏิเสธกานดาเห็นว่าไม่มีใครสมัคร เธอจึงยกมือสมัครกับอาจารย์นั้นทนหา เพื่อน ๆ ต่างก็ปรบมือให้กานดาเพราะเป็นคนที่มีความกล้าในการแสดงความสามารถของตนและเพื่อน ๆ หลาย คนสัญญาว่าจะเป็นกำลังใจให้กานดาในวันแข่งขัน

ในที่สุดวันแข่งขันก็มาถึง กานดาขึ้นบนเวทีอย่างมั่นใจในความสามารถของตนเองและในที่สุดกานดาก็ได้ตำแหน่งชนะเลิศ และได้เป็นตัวแทนของโรงเรียนเพื่อไปแข่งขันกับโรงเรียนอื่นต่อไป"

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 10.2 หัวข้อในการอภิปราย

- ก. เพราะเหตุใดอาจารย์นั้นทนจึงต้องการนักเรียนให้เป็นตัวแทนไปแข่งขัน
- ข. สมมติว่านักเรียนเป็นสมาชิกในห้องเรียนนี้ นักเรียนจะยกมือเพื่อสมัครเป็นตัวแทนของห้องนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ค. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดจึงไม่มีใครยกมืออาสาสมัคร
 - ง. กานดาเป็นคนอย่างไร
 - จ. สมมติว่านักเรียนเป็นกานดา นักเรียนจะสมัครเป็นตัวแทนของห้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 10.1
สรุปหัวข้อในการอภิปรายเรื่องวันนี้ของกานดา

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....

ชื่อสมาชิก 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ตอนที่ 1

ก. เพราะเหตุใดอาจารย์นันทนาจึงต้องการนักเรียนให้เป็นตัวแทนไปแข่งขัน

.....

ข. สมมติว่านักเรียนเป็นสมาชิกในห้องเรียนนี้ นักเรียนจะยกมือเพื่อสมัครเป็น

ตัวแทนของห้องหรือไม่ เพราะเหตุใด.....

.....

ค. นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดจึงไม่มีใครยกมืออาสาสมัคร

.....

ง. กานดาเป็นคนอย่างไร

.....

จ. สมมติว่านักเรียนเป็นกานดา นักเรียนจะสมัครเป็นตัวแทนของห้องหรือไม่
เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

ตอนที่ 2

ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง.....

.....

.....

.....

.....

นักเรียนมีวิธีสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเองอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 11

การรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด : สำนวการใช้คำพูด

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้คำพูดว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างมิตรภาพ
2. เพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่รู้จักใช้คำพูดให้เหมาะสม

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.1 เรื่องการรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด จำนวน 15 แผ่น
2. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.2 : บทบาทสมมติเกี่ยวกับการพูดจำนวน 2 แผ่น
3. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.3 : แบบสำรวการพูด
4. ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 11.1 จำนวน 1 แผ่น
5. ปากกา จำนวน 15 ด้าม

โครงสร้างในการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการใช้คำพูดของคนในชีวิตประจำวัน
ผู้วิจัย "นักเรียนเคยสำรวจตนเองบ้างหรือไม่ว่าในแต่ละวันนักเรียนพูดอะไรไปบ้าง"

นักเรียนตอบคำถาม โดยผู้วิจัยรอคำตอบจากนักเรียนจำนวน 2 ใน 3 ของนักเรียนทั้งหมด ผู้วิจัยบันทึกคำตอบไว้

ผู้วิจัยแจกเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.1 ให้นักเรียนทุกคน คนละ 1 แผ่น

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนอ่านเรื่องรู้จักจิตวิทยาในการพูดที่แจกให้ใช้เวลาอ่าน 5 นาที"

นักเรียนอ่านเอกสาร ผู้วิจัยจับเวลาเมื่อครบ 5 นาที ผู้วิจัยพูด

ผู้วิจัย "หมดเวลาแล้ว ให้นักเรียนหยุดอ่าน แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนมีหลักในการใช้จิตวิทยาในการพูดอย่างไร เมื่ออภิปรายเสร็จแล้วให้ช่วยกันสรุปเขียนลงในใบงานประกอบกิจกรรมที่ 11.1 ที่แจกให้ ใช้เวลาในการอภิปราย 5 นาที มีใครไม่เข้าใจให้ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียนถ้ามี

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนเข้าใจดีแล้วให้อภิปรายได้"

นักเรียนอภิปรายกลุ่ม ผู้วิจัยจับเวลาเมื่อครบ 5 นาที ผู้วิจัยพูดว่า

"หมดเวลาในการอภิปราย ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานสรุปผลการอภิปราย"

นักเรียนตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปรายกลุ่มใหญ่

ผู้วิจัยบันทึกข้อความการอภิปรายกลุ่มไว้

2. ผู้วิจัยขออาสาสมัคร 2 คน มาแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการใช้คำพูดที่เหมาะสม

ผู้วิจัย "ขออาสาสมัคร 2 คนมาแสดงบทบาทสมมติ ให้นักเรียนยกมือขึ้น"

นักเรียนอาสาสมัคร ผู้วิจัยเรียกอาสาสมัคร 2 คนออกมาพบ แจกบทบาทการแสดงให้คนละ 1 แผ่น (ดูเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.2 ประกอบ)

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนดูบทบาทของตนให้ปรึกษากันว่าใครจะแสดงเป็นวจี หลังจากนั้นให้แสดงให้เพื่อนดู"

นักเรียนอาสาสมัครสองคนทำความเข้าใจกับบทบาทของตน เมื่อพร้อมแล้วผู้วิจัยให้ลงมือแสดง

ผู้วิจัย "นักเรียนพร้อมแล้วให้ออกมาแสดงได้ นักเรียนที่นั่งอยู่ตั้งใจดู"

นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติตามเอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.2 เมื่อสิ้นสุดการแสดง

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายว่าคำพูดของตัวละครสร้างมิตรหรือศัตรูอย่างไรบ้าง

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนดูการแสดงของเพื่อนจบแล้ว นักเรียนคิดว่า

คำพูดของนารีและของวชิเป็นอย่างไรบ้าง"

นักเรียนตอบคำถาม

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "คำพูดของวชิเป็นคำพูดที่สร้างมิตรหรือศัตรู"

ผู้วิจัยชี้ให้นักเรียนตอบทีละคน นักเรียนคนที่ 1 (จี) นักเรียนคนที่ 2 (จี)

นักเรียนคนที่ 3 (จี)...นักเรียนคนที่ 15 (จี)

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "ทำไมถึงเป็นคำพูดที่สร้างศัตรู" ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบเป็นบางคน

นักเรียนตอบคำถามผู้วิจัย

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "จากคำถามและคำตอบที่ผ่านมา จะเห็นว่าวชิใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมกับเพื่อน ใช้คำพูดที่รุนแรง พูดประชดประชัน ซึ่งนารีฟังแล้วจะเกิดความรู้สึกอย่างไร"

ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบพร้อมกันทุกคน

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัย "แล้วจะเกิดผลอย่างไรตามมา"

ผู้วิจัยรอคำตอบของนักเรียน 2 ใน 3 ของนักเรียนทั้งหมด

นักเรียนตอบคำถาม

ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

ผู้วิจัยสรุปคำตอบของนักเรียนความว่า "จากคำพูดของนารีและวชิจะเห็นว่าวชิใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสม ใช้คำพูดที่รุนแรงกับเพื่อน พูดประชดประชันซึ่งนารีฟัง

แล้วต้องสะท้อนใจ และไม่สบายใจ ทำให้ครั้งต่อไปนารีก็จะไม่อยากพูดกับวชิ ทำให้
สัมพันธภาพของนารีและวชิจืดจางลง"

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสำรวจการใช้คำพูดของตน

ผู้วิจัย "ต่อไปให้นักเรียนทำแบบสำรวจการใช้คำพูดของตน ว่าตนมีการใช้คำ
พูดลักษณะใด"

ผู้วิจัยแจกแบบสำรวจการใช้คำพูดของตน (คู่มือสารประกอบกิจกรรมที่ 11.3
ประกอบ) ให้นักเรียนทุกคน

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้รับแบบสำรวจแล้ว ลงมือทำได้เลย ใช้เวลาในการทำ
15 นาที"

นักเรียนทำแบบสำรวจ

ผู้วิจัยจับเวลาเมื่อครบ 15 นาที ผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "หมดเวลาให้นักเรียนหยุดทำ มีใครที่ยังทำไม่เสร็จบ้างยกมือขึ้น"

ผู้วิจัยตรวจความเรียบร้อย เมื่อนักเรียนพร้อม ผู้วิจัยพูดว่า

"เมื่อทุกคนเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนสำรวจตนเองไปพร้อมกันเลย ซึ่ง

เกณฑ์ในการสำรวจก็คือ

ข้อ ก. หมายถึงข้อที่เป็นลักษณะการใช้คำพูดที่แสดงออกกับเพื่อนที่ไม่
เหมาะสม

ข้อ ข. เป็นลักษณะการพูดที่แสดงออกกับเพื่อนที่เหมาะสม
เมื่อสำรวจครบทุกข้อแล้วให้นักเรียนขีดด้วยว่า มีข้อที่ใช้คำพูดที่เหมาะสม
และไม่เหมาะสมกี่ข้อ มีใครไม่เข้าใจให้ถาม"

ผู้วิจัยตอบคำถามนักเรียนถ้ามี

ผู้วิจัย "เมื่อทุกคนเข้าใจดีแล้วให้ลงมือตรวจแบบสำรวจได้"

นักเรียนตรวจแบบสำรวจ

เมื่อตรวจเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับผลการสำรวจ
การใช้คำพูดของตน

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนทุกคนรายงานผลการตรวจของตนให้เพื่อน ๆ ทราบ"

นักเรียนรายงานผลการตรวจแบบสำรวจที่ละคนจนครบ 15 คน ผู้วิจัยบันทึกผลการตรวจไว้

ผู้วิจัย "จากการที่นักเรียนได้สำรวจลักษณะการพูดของตนและพบข้อที่ตนพูดเหมาะสมและไม่เหมาะสมแล้วนักเรียนจะทำอย่างไร"

ผู้วิจัยเรียกชื่อให้นักเรียนตอบทีละคน เริ่มจากเด็กหญิง...

นักเรียนตอบคำถามทุกคน ผู้วิจัยกล่าวชมเชยนักเรียนตามความเหมาะสม

ผู้วิจัย "ดี ดีมาก เยี่ยม เยี่ยมมาก" ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้

6. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปความว่า

ในชีวิตประจำวันผู้คนทั่ว ๆ ไป ล้วนแต่ได้รับผลกระทบจากคำพูด และวิธีพูดของแต่ละคน บางคนชอบพูดชมผู้อื่น ชอบพูดเสียดแทง ประชดประชัน ทำให้คนฟังสะเทือนใจ ไม่สบายใจบางคนชอบพูดนินทาเพื่อน คู่หมั้นเหยียดหยามเพื่อน คำพูดเหล่านี้ทำให้เพื่อนฝูงค่อย ๆ หายไป ไม่มีใครอยากพูดคุยด้วย

เราควรพูดจากันด้วยคำพูดที่เหมาะสม พูดแล้วให้คอกไม้บานสะพรั่งอยู่ในหัวใจของทั้งฝ่ายผู้พูดและผู้ฟัง โลกจะได้แจ่มใสเต็มไปด้วยมิตรไมตรี

การพูดจาให้เหมาะสมไม่จำเป็นต้องร้อยกรองคำพูดออกมาอย่างไรเพราะเพราะจริง พูดตามธรรมดาด้วยคำสุภาพก็พอแล้ว แต่ที่สำคัญคือต้องกลั่นกรอง มาจากจิตใจที่บริสุทธิ์ไม่มุ่งร้ายต่อผู้ใด รู้จักกาลเทศะ ให้เกียรติผู้อื่น จริตใจการพูดต้องคำนึงถึงจิตใจผู้ฟัง พยายามหลีกเลี่ยงการพูดที่ต้องได้แย้งหลีกเลี่ยงการนินทาผู้อื่น พูดสื่อความหมายให้ชัดเจน เท่านั้นแหละคอกไม้กลั่นหอมมีสิ่งงดงาม ก็จะพรั่งพรูออกมาจากปากเอง

7. ผู้วิจัยนัดแนะนักเรียนในการทำกิจกรรมครั้งต่อไป

ผู้วิจัย "ครั้งต่อไปเราจะพบกันอีกในวันพุธที่ 10 ก.ค. 2539 ที่นี้เวลาเดิม ขอให้นักเรียนส่งคืนใบงานประกอบกิจกรรมที่ 11.1 ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 11.2 พร้อมทั้งปากกา ส่วนเอกสารมอบให้นักเรียน"

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.1 : การรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด

รู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด หมายถึง การรู้จักใช้คำพูดให้เหมาะสมคำพูดเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อมิตรก็ได้หรือสร้างศัตรูก็ได้ ถ้าต้องการจะสร้างเสริมมิตรภาพต้องมีจิตวิทยาในการพูดซึ่งมีหลักการดังนี้คือ

1. การพูดต้องคำนึงถึงจิตใจผู้ฟัง อย่าพูดให้คนฟังสะเทือนใจ หรือรู้สึกด้อย หรือเสียใจ โดยเฉพาะอย่าพูดในทางไม่ดีต่อผู้ที่เขารักหรือพูดชมจนอีกฝ่ายหนึ่งรู้สึกว่าคุณด้อยหรือโง่หรือพูดดูหมิ่นศักดิ์ศรีของเขา
2. พยายามหลีกเลี่ยงการโต้แย้ง บางคนโต้แย้งทุกเรื่องไม่ว่าเรื่องสำคัญหรือไม่จะทำให้คนที่พูดคุยด้วยเกิดความเบื่อหน่าย จนไม่มีใครอยากคุยด้วยเป็นการสร้างศัตรู เป็นการทำลายบรรยากาศแห่งมิตรภาพ ควรพูดกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดี
3. หลีกเลี่ยงการพูดนินทาผู้อื่น การนินทาเป็นการพูดในแง่ร้ายในขณะที่เขาไม่อยู่หรือพูดลับหลัง การนินทาจะทำให้แตกสามัคคีแยกเป็นกลุ่ม เป็นพวกสภาพจิตตกต่ำ นอกจากนั้นเมื่อเรานินทาใครผู้ฟังจะเสื่อมความนิยมในตัวเรา และเกิดความระแวงว่าเมื่อเขาล้อหลังไปเราก็คงจะนินทาพวกเขา ฉะนั้นอย่าสร้างนิสัยเป็นคนช่างนินทา
4. สื่อความหมายให้ชัดเจน ควรมีการพูดการฟังอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการตีความที่คลาดเคลื่อนไปจากที่ผู้พูดต้องการสื่อ เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดกัน มีหลายรายที่มิตรภาพต้องสูญเสียไปอย่างน่าเสียดายทั้งนี้เนื่องจากการสื่อความหมายที่ขาดประสิทธิภาพ

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.2 : บทบาทสมมติเกี่ยวกับการพูด

นารี : วจีเธอเห็นสมุดจดศัพท์ภาษาอังกฤษของเราไหม ไม่รู้ว่าเรลื้มไว้ที่ม้าหินหน้าห้องสมุดหรือเปล่า เธอนั่งอยู่แถวนี้เมื่อเช้านี้เธอเห็นหรือเปล่า

วจี : โอ๊ย! ฉันไม่ใช่คนใช้เธอนี้จะได้ตามเก็บข้าวของคุณนาย"

นารี : แหม! ฉันพูดกับเธอดี ๆ นะเห็นหรือไม่เห็นก็บอกมาซิ"

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 11.3 : แบบสำรวจการพูด

การสำรวจการใช้คำพูด

1. สมศรี : เมื่อวานนี้ หมาย่านฉันออกลูกมาทีเดียวดัง 11 ตัวเขียว เกือบครบ โทลนะ
 ข้อ ก โอ้ย! เหลือเชื่อ ไม่เกินไปแล้ว
 ข้อ ข เหรอ...(แล้วนั่งฟัง)
2. ทศพร : แม่จิงเลย เราอุตส่าห์ให้เงินสมชายยืม ทั้ง ๆ ที่เราก็ก็น้อยมีแต่เขา ไม่ใช่คืนสักที
 ข้อ ก สมน้ำหน้า เราเตือนแล้วก็ไม่เชื่อว่าย่าให้
 ข้อ ข ลองทวงดูซิบอกเขาว่าตอนนี้เราจำเป็นต้องใช้เงิน
3. กรรณิการ์ : รองเท้าคู่นี้สวยถูกใจ เราชอบมากแต่ไม่มีเงินซื้อ
 ข้อ ก เธอได้เงินใช้เดือนละเท่าไร? คงน้อยเต็มทีสินะ
 ข้อ ข ลองดูคู่อื่นซิมายังงั้นก็เก็บสะสมเงินไว้แล้วค่อยซื้อวันหลัง รองเท้าแบบที่เธอชอบร้านนี้มีอยู่หลายคู่คงไม่ขายหมดเร็วนักหรอก
4. วัลลภ : เราส่งสารพ่อจ้งต้องทำงานโอเวอร์ตามเกือบทุกวัน
 ข้อ ก พ่อนายคงเงินเดือนน้อยสินะ ไม่น่ามีลูกหลายคนเลย
 ข้อ ข พ่อนายคงต้องการเก็บเงินไว้ใช้เมื่อถึงคราวจำเป็น
5. ปิยะมาศ : พรุ่งนี้ปิดเทอมแล้วเรานัดไปกินข้าวกลางวันที่บ้านสุดา กัน สุดาทำกับข้าวอร่อยนะ ขนมหาก็ทำเป็นหลายอย่าง
 ข้อ ก โอ้ย! บ้านสุดาเธอได้ข่าวว่าทางเข้าบ้านขรุขระต้องเดินเข้าไปในสวนด้วยฉันไม่ไปด้วยหรอก
 ข้อ ข เออ! สุดาเขาทำขนมอร่อยตอนเรียนโภชนาการกันเคยกินขนมฝีมือเขาไปบ้าน เขาก็คงสนุกดีนะเป็นบ้านสวนไซ้ไหม

6. พงศ์ศักดิ์ : โครงการชมรมภาษาอังกฤษที่พูดกันมาเราคิดว่าหลักการข้อ 3 น่าจะเปลี่ยนเป็น.....ดีไหม
- สุนันท์ : ฉันว่าหลักการข้อ 5 ก็ควรปรับเรื่อง...ด้วยนะ
- ข้อ ก ที่พูด ๆ กันมาฉันก็รับฟังแต่คิดว่าเอาอย่างเดิมที่ฉันร่างไว้ดีกว่า
- ข้อ ข พิจารณาไปที่ละข้อก็ได้ลองดูข้อ 3 ก่อน ที่พงศ์ศักดิ์ขอให้เปลี่ยนหลักการในข้อ 3 มีใครมีความเห็นเพิ่มเติมไหม
7. นื่องชาย : ดีใจจังเลยได้เลขเกรด 3 เดียวต้องบอกพ่อ
- ข้อ ก โช้เอ๊ย ตอนฉันอยู่ป. 6 เท่าแถมฉันได้เลข 4 ตลอดเลย ทำดีใจไปได้
- ข้อ ข เก่งนี้ เลข ป.6 ยากไม่ใช่เล่น
8. สายใจ : ไหนเธอพูดเรื่อง...ใหม่ซิ ฉันฟังแล้วยังไม่เข้าใจนัก
- ข้อ ก อะไรกัน! อธิบายตั้งนานยังไม่รู้เรื่อง เธอนี้หัวขี้เลื่อยจัง
- ข้อ ข ไม่เข้าใจเรื่องนี้เธอ คือ เรื่องเป็นอย่างนี้นะ
9. ณรงค์ : ชมรมเราควรทำอย่างนี้ดีไหม เราเสนอว่า...
- ข้อ ก ชมรมอื่นเขาจะได้หัวเราะเรานะซิ ถ้าทำอย่างที่นายเสนอเราว่าไม่เข้าท่าหรือ
- ข้อ ข ถ้าทำอย่างที่นายว่ามันอาจมีปัญหาเรื่อง...นะ นายว่ามันจะเป็นไปได้ไหมลอง ช่วยกันคิดอีกทีซิ
10. จรรยา : เธอว่าฉันซื้อกระโปรงตัวนี้ดีไหม
- ข้อ ก โอ๊ย! คนที่จะนุ่งกระโปรงสั้น แถมยังระบายตั้ง 2 ชั้นนี้ต้องคนขาสวยนะเธอนะชายังกะตอหม้อ แถมยังปล่อยตัวให้อ้วนอีกกินไม่ยังเลย
- ข้อ ข มันสั้นแล้วมีระบายด้วย เราว่ามันโง่เขามากไปหน่อย

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 11.1
การรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก 1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

8.....

9.....

10.....

11.....

12.....

13.....

14.....

15.....

คำชี้แจง เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องการใช้จิตวิทยาในการพูดจบแล้วให้แสดงความ

คิดเห็นว่านักเรียนมีหลักการใช้จิตวิทยาในการพูดอย่างไร

สรุปความคิดเห็นของสมาชิกมีดังนี้.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 12

อำเภออ้าย : ดอกไม้ให้คุณ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อทบทวนกิจกรรมที่ได้เรียนรู้และฝึกฝนมาตั้งแต่ต้น
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน
3. เพื่อประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

ระยะเวลา ประมาณ 50 นาที

ขนาดกลุ่ม 15 คน

อุปกรณ์

1. ดอกกุหลาบ จำนวน 15 ดอก
2. แบบประเมินความสามารถในการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

จำนวน 15 ชุด

3. เครื่องบันทึกเทป จำนวน 1 เครื่อง
4. เทปเพลงดอกไม้ให้คุณ จำนวน 1 ม้วน
5. เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 12.1 เพลงคำมั่นสัญญา
6. เทปเพลงคำมั่นสัญญา จำนวน 1 ม้วน

สถานที่ ห้องเรียน

โครงสร้างในการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนนั่งเป็นรูปตัวยู ดังรูป

2. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำมาตั้งแต่ต้น
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปว่าได้ะไรบ้างในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
กลุ่มในครั้งนี้
4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบประเมินความสามารถการปรับตัวด้านสัมพันธ
ภาพกับเพื่อน
5. ผู้วิจัยมอบดอกกุหลาบให้นักเรียนคนละ 1 ดอก ขณะที่มอบดอกไม้
ผู้วิจัยเปิดเพลงดอกไม้เพื่อคุณประกอบ
6. ผู้วิจัยแจกเนื้อเพลงคำมั่นสัญญาให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนร้อง
เพลงคำมั่นสัญญารวมกันทุกคน
7. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทั้งหมด
และกล่าวปิดกิจกรรม

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยอภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำมาตั้งแต่ต้น
ผู้วิจัย "ในการจัดกิจกรรมทั้งหมดที่ผ่านมา นักเรียนบอกได้หรือไม่ว่า
เราเข้ากลุ่มมาทั้งหมดกี่ครั้ง"
- ผู้วิจัยรอคำตอบจากนักเรียน 2 ใน 3 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
นักเรียนตอบคำถาม
ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้ ผู้วิจัยถามนักเรียนต่อไปว่า
ผู้วิจัย "มีกิจกรรมอะไรบ้าง"
- ผู้วิจัยเรียกให้นักเรียนตอบทีละคน
นักเรียนตอบคำถามจนครบทุกคน
ผู้วิจัยบันทึกข้อความไว้
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปว่าได้ะไรบ้างในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว
กลุ่มในครั้งนี้

"ต่อไปให้นักเรียนช่วยกันสรุปว่าได้อะไรในการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกลุ่มในครั้งนี้" ใช้เวลาในการเสนอความคิดเห็นในกลุ่ม 5 นาที

นักเรียนอภิปรายกลุ่มใหญ่ เมื่อผู้วิจัยจับเวลาเมื่อครบ 5 นาที ผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "หมดเวลาในการอภิปราย ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาสรุปข้อคิดเห็นของกลุ่ม"

นักเรียนตัวแทนออกมาสรุปผลการอภิปรายหน้าชั้น

ผู้วิจัยบันทึกข้อความการอภิปรายกลุ่มไว้

4. ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนสรุปไม่ครอบคลุม หลังจากนั้นนำแบบประเมินความสามารถการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนให้นักเรียนทำ (แบบประเมินความสามารถ เป็นชุดเดียวกับที่ให้นักเรียนทำก่อนเข้ากลุ่มทดลอง)

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้แบบประเมินความสามารถการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนแล้วให้นักเรียนลงมือทำได้"

นักเรียนลงมือทำแบบประเมินฯ

เมื่อนักเรียนทุกคนทำเสร็จเรียบร้อยผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนนำแบบประเมินที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วมาส่ง"

นักเรียนส่งแบบประเมิน

เมื่อครบทุกคน ผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "ให้นักเรียนทุกคนนั่งเป็นรูปวงกลม ดังรูปที่อยู่บนกระดาน"

นักเรียนนั่งเป็นรูปวงกลม

5. ผู้วิจัยแจกเนื้อเพลงคำมั่นสัญญาให้นักเรียนทุกคน แล้วพูดกับนักเรียนว่า

ผู้วิจัย "เมื่อนักเรียนได้เนื้อเพลงคำมั่นสัญญาครบทุกคนแล้ว ให้

นักเรียนทุกคนฝึกร้องตามเพลงที่จะเปิดให้ฟัง"

ผู้วิจัยเปิดเพลงคำมั่นสัญญา นักเรียนฝึกร้อง 1 รอบ หลังจากนั้น

ผู้วิจัยพูดว่า

ผู้วิจัย "ต่อไปให้นักเรียนร้องพร้อมกัน และให้เอามือประสานกันด้วย"

นักเรียนปฏิบัติ ขณะนักเรียนร้องเพลงผู้วิจัยเปิดเพลงคำมั่นสัญญา

ประกอบด้วย

เมื่อนักเรียนร้องเสร็จผู้วิจัยเปิดเพลงขอมอบดอกไม้ในสวนให้คุณ

และมอบดอกไม้กุหลาบให้นักเรียนทุกคน

6. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทั้งหมด

และกล่าวปิดกิจกรรม

ผู้วิจัย "จากการจัดกิจกรรมทั้งหมดที่ผ่านมา ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้วยดีตลอดมา และหวังว่านักเรียนทุกคนคงนำชุด

กิจกรรมทั้ง 12 ชุด ที่ได้เรียนรู้และฝึกฝนร่วมกันมานำกลับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ของนักเรียน เพื่อให้เป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนและบุคคลอื่นเป็นอย่างดี จะได้เป็นที่รักของเพื่อนและบุคคลอื่นตลอดไป สำหรับวันนี้ขอปิดกิจกรรมและการเข้ากลุ่มเพียง

แค่นี้"

การประเมินผล

1. สังเกต อภิปราย ชักถาม การตอบคำถาม การสรุปของนักเรียน

2. จากความร่วมมือในการทำกิจกรรม

เอกสารประกอบกิจกรรมที่ 12.1

เพลงคำสัญญา

ก่อนจากกันขอสัญญา ฝากประทับใจตราจนกว่าจะพบกันใหม่ โบกมืออำลา สัญญาด้วยใจ เพราะความรักติดตรึงหัวใจ ด้วยใจผูกพันมั่นคงด้วยความดีนั้นฝังตรึงจากไปแล้วคำนึง ตรึงประทับใจ อย่าได้ลืมเลือนสัญญากันไว้อย่างไร ขอให้เรามั่นคง จิตใจก้าวไปสรรค์สร้างความคิด (ซ้ำ) โอ้เพื่อนเอ๋ยมาร่วมสนุกกันมา แต่เวลาต้องพาให้เรา จากกันไม่นานหรือหากเราคงได้มาพบกัน ไม่มีสิ่งใดขวางกั้นเพราะเรามั่นในสัญญา หากแผ่นดินไม่ฝังกายจะสุขจะทุกข์เพียงใด น้อมกายยืมสู้ฟันฝ่าร้อยรัดดวงใจมั่นในคำ สัญญา สร้างสรรค์เพื่อมวลประชาชนนี้คือสัญญาของเรา

ใบงานประกอบกิจกรรมที่ 12.1

ตอนที่ 1

คำชี้แจง

จากกิจกรรมที่ทำมาทั้งหมด ให้สรุปหัวข้อและสรุปข้อคิดที่ได้

กิจกรรม	ข้อคิดที่ได้
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

ตอนที่ 2

ให้แสดงความคิดเห็นเมื่อได้เข้าร่วมเรียนรู้และฝึกฝนในชุดกิจกรรม แนว
กลุ่มที่ผ่านมาทั้งหมด

ภาคผนวก ข.
แบบบันทึกกิจกรรม

บันทึกกิจกรรมที่ 1

ปฐมนิเทศ : ฉันทู้ใคร

เมื่อเริ่มเข้าสู่กิจกรรมนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกันและไม่คุ้นเคยกับผู้วิจัย นักเรียนจะตั้งใจฟังมาก ไม่ค่อยคุยกัน แต่พอเริ่มให้นักเรียนเล่นเกมฉันทู้ใคร นักเรียนสนุกสนานมากโดยเฉพาะตอนที่ให้ทายภาพ นักเรียนสามารถทายได้ถูกต้องทุกภาพ เมื่อถามว่าได้ประโยชน์และข้อคิดอะไรจากเกมที่เล่น

ประโยชน์

- ได้ใช้เวลาเป็นประโยชน์
- ให้ความสนุกสนาน ให้ความรู้
- ได้รู้จักเพื่อนๆ มากขึ้น มีเพื่อนเพิ่มขึ้น
- ทำให้ทราบลักษณะต่าง ๆ ของเพื่อน จะได้ประพฤติปฏิบัติต่อเพื่อนให้ถูก

ใจเพื่อน

- ได้ทราบการทำงานร่วมกันในกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
- ช่วยให้เพื่อนรู้จักเรามากขึ้น
- ช่วยให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง

ข้อคิด

ได้ทราบปัญหาของเพื่อน ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อน ทำให้คิดได้ว่าการจะอยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุขเราต้องทำความคุ้นเคยกันก่อน เมื่อเราได้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน จะทำให้เกิดความเข้าใจกัน ความเข้าใจกันนี้จะช่วยทำให้เรารู้ว่า ควรทำอะไรไม่ควรทำอะไรต่อกันที่จะทำให้เรามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ถ้าเรามีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เราก็จะสบายใจทำสิ่งต่าง ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 2

รู้จักและเข้าใจ: มาเสริมสร้างเสน่ห์กันเถอะ

ในช่วงนำเข้าสู่กิจกรรมผู้วิจัยได้อภิปรายซักถามนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างเสน่ห์ให้แก่ตน สรุปคำตอบได้ดังนี้

1. พูดยาสุภาพเรียบร้อย
2. พูดยาด้วยถ้อยคำอ่อนหวาน
3. ช่วยเหลือเพื่อน
4. ไม่เอาเปรียบเพื่อน

ในการสังเกตการซักถามการตอบนักเรียนทุกคนให้ความร่วมมือดีมากพอถึงช่วงกิจกรรมการสำรวจตนเอง นักเรียนตั้งใจทำซึ่งแต่ละคนเมื่อสำรวจตนเองเสร็จทุกคนล้วนพบส่วนดีและส่วนบกพร่อง เมื่อวิจัยถามว่านักเรียนมีการปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อพบส่วนดีและส่วนบกพร่องของตน

สรุปคำตอบของนักเรียนได้ว่า

- เมื่อพบส่วนดีก็จะพยายามรักษาส่วนดีของตนไว้ไม่ให้บกพร่อง
- เมื่อพบส่วนบกพร่องก็จะพยายามปรับปรุงพัฒนาส่วนบกพร่องของตนให้

เป็นส่วนดี

เมื่อผู้วิจัยถามว่านักเรียนภูมิใจหรือไม่เมื่อพบส่วนดี นักเรียนทุกคนภูมิใจ เมื่อถามว่าเมื่อพบส่วนบกพร่องรู้สึกอย่างไร นักเรียนบางคนตอบว่าเสียใจ บางคนตอบว่าไม่เสียใจเพราะจะทำให้ตนเองทราบว่าตนมีส่วนใดบ้างที่ยังบกพร่องจะได้ปรับปรุงพัฒนาตนเองในจุดนั้น

เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมผู้วิจัยย้าให้นักเรียนนำวิธีการสำรวจตนเองไปใช้ชีวิตประจำวัน โดยทำการสำรวจตนเองเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งนักเรียนทุกคนรับปากอย่างเต็มใจว่าจะนำไปปฏิบัติจริง

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 3

รู้จักและเข้าใจผู้อื่น : แวนส่องพรรณนะ

เมื่อเริ่มนำเข้าสู่กิจกรรมผู้วิจัยอภิปรายซักถามเกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมติของผู้วิจัยสรุปคำตอบของนักเรียนได้ว่า

“ครูมีความสุขเมื่อครูใส่แว่นสีชมพู เพราะครูมีพรรณนะเกี่ยวกับตนเองในแง่ดี และครูมองคนอื่นในแง่ดีด้วย เมื่อครูมีความสุขหน้าตาครูก็จะยิ้มแย้มแจ่มใสคนอื่น ๆ ก็อยากมาทักทายพูดคุยด้วย แต่ถ้าครูหน้าบึ้งหน้าอ ก็ขมวดจะไม่มีใครอยากมาคุยกับครู”

การสังเกต การอภิปรายซักถามนักเรียนในช่วงนี้ นักเรียนจะชอบมากตอนที่ครูอุปมาอุปไมย โดยการแสดงบทบาทสมมติให้นักเรียนดู ซึ่งเมื่อถามคำถามไป นักเรียนตอบได้ตรงประเด็นดีมาก

หลังจากอภิปรายซักถามผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม เพื่อให้ฝึกทำกิจกรรมให้มองผู้อื่นในแง่ดี ในช่วงแบ่งกลุ่มนักเรียนรู้สึกสนุกสนานมากเป็นพิเศษ หัวเราะ ร่าเริงกันทุกคน พอถึงช่วงทำกิจกรรมหัดมองผู้อื่นในแง่ดี นักเรียนก็ตั้งใจทำแต่ไม่ค่อยคุยกันจะเป็นต่างคนต่างก้มหน้าก้มตาทำมากกว่าจะพูดคุยกันในกลุ่ม

พอถึงช่วงสรุปกิจกรรม นักเรียนก็ช่วยกันสรุป ได้ข้อสรุปดังนี้

จากกิจกรรมที่ได้ทำข้อคิดและประโยชน์คือ

1. ทำให้สนุกสนาน
2. ทำให้หัดมองผู้อื่นในแง่ดี
3. ทำให้เข้าใจผู้อื่น
4. ทำให้เห็นคุณค่าของตนและผู้อื่น
5. ได้แนวทางในการปฏิบัติตน

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 4

ให้ความสำคัญและให้เกียรติ: เรือน้อยช่วยชีวิต

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญของการให้ความสำคัญและให้เกียรติผู้อื่น โดยครูเล่าประกอบภาพให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น

จากการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนสนใจและชอบฟังมาก ขณะเล่าเรื่องราว นักเรียนจะนั่งตัวตรง นั่งเฝ้ายกมือฟังเรื่องราวเป็นอย่างดี เมื่อเล่าจบถึงช่วงอภิปรายกลุ่ม นักเรียนยังไม่ค่อยเคยกับการอภิปรายกลุ่ม ทำให้ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม แต่จะเป็นต่างคนต่างทำ ซึ่งก็จะได้อธิบายออกมาได้ดังนี้

1. ถ้านักเรียนเป็นนายท้ายเรือลำนี้ นักเรียนจะช่วยใคร 3 คน จำนวนผู้โดยสาร ทั้งหมด 6 คน จึงให้เหตุผล

ช่วยชีวิต

1. อาจารย์ เพราะจะได้ช่วยพัฒนาการศึกษาที่เกาะให้
ประชาชนมีความรู้

2. นายแพทย์ เพราะจะได้ช่วยเหลือเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย

3. พระ เพราะได้เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจ ช่วยเผยแพรศาสนา

2. นักเรียนมีแนวทางในการให้ความสำคัญและให้เกียรติผู้อื่นอย่างไร

- รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

- ได้แย้งอย่างมีเหตุผล

- ให้ความเกรงใจ

- รู้จักกาลเทศะ

- จำคนให้แม่น

3. จากเรื่องที่ฟังและกิจกรรมที่ทำ ให้แนวคิดและประโยชน์อย่างไร

คำตอบ - ได้แนวปฏิบัติตนว่าจะปฏิบัติตนกับผู้อื่นอย่างไรจึงจะเรียกว่าให้ความสำคัญและให้เกียรติผู้อื่น

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 5

การให้ความไว้วางใจ : บทเรียนของราชโอรส

กิจกรรมชุดนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นความสำคัญในการคบเพื่อนว่าในการคบเพื่อนนั้นเราจะคบอย่างไร มีวิธีการแบบไหน ควรให้ความไว้วางใจเพื่อนในระดับใด โดยมีวิธีการคือการเล่าเรื่องประกอบภาพให้นักเรียนฟังและอภิปรายซักถาม ตลอดจนให้ดูภาพการสร้างมิตรว่าจะทำอย่างไร แล้วให้นักเรียนสรุปวิธีการออกมา จากการสังเกต นักเรียนให้ความร่วมมือ และสนใจในการฟังเรื่องที่เล่ามาก พอถึงช่วงอภิปรายซักถามนักเรียนก็ตอบคำถามทุกคน เมื่อให้ดูภาพการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต นักเรียนสามารถตอบได้ว่าเป็นภาพอะไร และได้สรุปวิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิตดังนี้

วิธีการสร้างมิตรด้วยไมตรีจิต

1. เล่นกับเพื่อนอย่างยิ้มแย้มแจ่มใส
2. แบ่งปันให้เพื่อน
3. ช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนเดือดร้อน
4. พุดจาไพเราะอ่อนหวานต่อเพื่อน
5. เล่นกับเพื่อนอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย
6. ไม่รังแกเพื่อน
7. ไม่เอาเปรียบเพื่อน

ข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่ฟังและกิจกรรมที่ทำคือ

- ทำให้ทราบว่าเราจะคบเพื่อนนั้นเราควรผูกมิตรกับเพื่อนด้วยไมตรี
- การมีเพื่อนที่ดีจะสามารถช่วยเราได้เมื่อเราเดือดร้อน
- ทำให้มีแนวทางในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อน การสร้างสัมพันธ์กับเพื่อน

จากการสังเกตในช่วงอภิปรายแสดงความคิดเห็น มีนักเรียนบางคนแสดงความคิดเห็นของตน โดยไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยได้แนะนำเกี่ยวกับการโต้แย้งที่เหมาะสม ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติตามในที่สุดแต่ละกลุ่มก็ได้ข้อสรุปออกมา

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 6

การพึ่งตนเอง: ใครจะช่วย

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์ เพื่อต้องการให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งผู้อื่น วิธีการโดยการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในการทำงาน โดยพึ่งตนเองและการทำงานโดยต้องพึ่งผู้อื่น รวมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ชม จากการสังเกตในขณะที่นักเรียนอาสาสมัครกำลังแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนตั้งใจนั่งฟังดี และมีการหัวเราะเมื่อเพื่อนของตนแสดงยังไม่สมบทบาท แต่เมื่อหัวเราะแล้วก็ตั้งใจชมการแสดงต่อจนจบ ในช่วงนี้นักเรียนชอบมากทั้งผู้แสดงและผู้ชม มีนักเรียนจากต่างห้องให้ความสนใจมาดูการแสดงในครั้งนี้ด้วย พอถึงช่วงอภิปรายมีการเลือกประธาน เลขา มีการนำเสนอหัวข้อการอภิปราย โดยประธานและจัดการอภิปรายโดยเลขา นักเรียนทุกคนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ก. ลักษณะการทำงานของวันเพ็ญเป็นอย่างไร

- ดี มีความรับผิดชอบ พยายามทำงานด้วยตนเอง ด้วยความเพียรพยายาม มีมานะ อดทนขนาดทนนอนดึก ไม่ยอมคูทีวีเพื่อจะทำงานบรรลุผลสำเร็จน่ายกย่องชมเชย

ข. สมมติว่านักเรียนเป็นนวลจันทร์ นักเรียนคิดว่าจะช่วยเพื่อนเช่นนั้นหรือไม่

- ไม่ เพราะเพื่อน ๆ ไม่ยอมทำงานด้วยตนเอง

ค. ลักษณะการทำงานของเพื่อนๆ ในชั้นเรียนของวันเพ็ญ

- ไม่พึ่งตนเอง คอยพึ่งผู้อื่น

ง. จากกิจกรรมที่ทำ นักเรียนได้ข้อคิดและประโยชน์อย่างไร

- ข้อคิดและประโยชน์ ทำให้ได้แนวทางในการปฏิบัติตน โดยการทำงานด้วยตนเองไม่หวังพึ่งคนอื่น ซึ่งจะทำให้เราประสบผลสำเร็จในการเรียนตลอดจนการทำงาน ทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจ

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 7

ความรับผิดชอบ : เข้าค่าย

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการมีความรับผิดชอบ โดยให้นักเรียนอ่านเอกสารจากข้อเสนเทศ หลังจากนั้นอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

จากการสังเกตนักเรียนตั้งใจอ่านเอกสาร พอถึงการอภิปรายกลุ่มนักเรียนก็ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างกระตือรือร้น และร่วมกันสรุปได้ดังนี้

ข้อความการอภิปรายกลุ่ม

ก. นักเรียนคิดว่าต๊อ ก มค นก ชิต เป็นอย่างไร

ต๊อ ก : มีความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบรักเพื่อน

มค : มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน

นก : เป็นคนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำให้เพื่อนๆ

เดือดร้อน

ชิต : พูดคำหยาบเพื่อนเพื่อให้เพื่อนปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น แต่ก็

รักเพื่อน โดยการที่จะยอมรับผิดชอบเรื่องที่เกิดขึ้น

ด้วยกัน

ข. การละเลยทอดทิ้งการงานที่เป็นหน้าที่ประจำของนก ก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างไรบ้าง ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ทางตรง : ก่อให้เกิดความเสียหายตรงคือ ไม่มีชุดลูกเสือใส่ใน

การเข้าค่าย

ทางอ้อม: ทำให้เพื่อนๆ เดือดร้อนต้องถูกผู้กำกับลูกเสือดุ

และทำโทษ ทำให้เพื่อนๆ ไม่อยากคบด้วย เพราะ

เป็นคนขาดความรับผิดชอบ

ค. ถ้านักเรียนเป็นนก เมื่อโดนขิดคำหยาบแบบนั้นจะรู้สึกอย่างไรบ้าง และมีหลักในการปรับปรุงการทำงานของตนเองอย่างไร

รู้สึกเสียใจที่ทำให้เพื่อน ๆ เดือดร้อน และรู้สึกผิดที่ตนไม่มีความรับผิดชอบ
ต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

หลักในการปรับปรุงการทำงานคือ

1. เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
2. มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จ
3. มีความละเอียดรอบคอบ
4. มีความตรงต่อเวลา
5. ยอมรับผลการกระทำของตน
6. ปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น

จากกิจกรรมที่ทำให้ข้อคิดและประโยชน์อย่างไร

ประโยชน์ ทำให้มีแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นคนมีความรับผิดชอบต่อ
หน้าที่การงาน

ข้อคิด การที่เราขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหน้าที่การงานจะทำให้เพื่อน ๆ ไม่อยากคบค้าสมาคมด้วย แต่ถ้าเรามีความรับผิดชอบแล้วจะทำให้เราบรรลุจุดประสงค์ในการทำงาน ทำให้เพื่อน ๆ ชื่นชมรักใคร่ ใครๆ ก็อยากคบหาสมาคมด้วย

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 8

ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ : รวมน้ำใจ

กิจกรรม “รวมน้ำใจ” มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนรู้จักความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับการมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการอ่านเอกสารเรียงความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

จากการสังเกตในช่วงนักเรียนแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนที่แสดงให้ความร่วมมือและดีใจที่ได้แสดง ส่วนนักเรียนที่ชมก็สนุกสนานในการชมดีมาก มีนักเรียนจากห้องอื่นสนใจเข้ามาชมการแสดงในครั้งนี้ด้วย

ในขณะที่ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม นักเรียนสนุกสนานมาก หลังจากนั้นนักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นทุกคน โดยประธานกลุ่มเป็นคนคอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มของตนได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งสรุปผลการอภิปรายกลุ่มได้ดังนี้

ก. เพราะเหตุใดจึงตั้งชื่อกรณีตัวอย่างนี้ว่า “รวมน้ำใจ”

เพราะครอบครัวของกล้าเป็นครอบครัวที่มีฐานะปานกลางไม่ได้ร่ำรวยแต่มิมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่บุคคลรอบข้าง ทำให้เพื่อนบ้านรักใคร่ครอบครัวของกล้าถึงแม้จะไม่รวยเงินแต่ก็ร่วมน้ำใจ จึงตั้งชื่อเรื่องว่า “รวมน้ำใจ”

ข. ทำไมครอบครัวของกล้าจึงได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านเมื่อกล้าป่วย

เพราะครอบครัวของกล้ามีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนบ้านเสมอมา เมื่อเดือดร้อนทุกคนจึงเต็มใจช่วยเหลือ

ค. “มีปลาตัวเดียว ทำอย่างไรจึงจะมีอาหารรับประทานได้หลาย ๆ อย่างและรับประทานได้หลาย ๆ วัน”

การที่มีปลาอยู่ตัวเดียวและสามารถมีอาหารรับประทานได้หลาย ๆ อย่างและหลาย ๆ วัน เช่น สามารถทำได้โดยการที่เมื่อเราทำอาหาร 1 อย่าง เราก็แสดงความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยการนำอาหารไปให้เพื่อนบ้านที่สนิทสนม เมื่อวันใดเพื่อนบ้านมีอาหารเขาก็ย่อมนึกถึงเรา และก็จะนำอาหารมาให้ เราก็จะสามารถมีอาหารรับประทานได้หลาย ๆ อย่างและหลาย ๆ วัน

รู้สึกเสียใจที่ทำให้เพื่อน ๆ เดือดร้อน และรู้สึกผิดที่ตนไม่มีความรับผิดชอบ
ต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

หลักในการปรับปรุงการทำงานคือ

1. เอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย
2. มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จ
3. มีความละเอียดรอบคอบ
4. มีความตรงต่อเวลา
5. ยอมรับผลการกระทำของตน
6. ปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น

จากกิจกรรมที่ทำให้ข้อคิดและประโยชน์อย่างไร

ประโยชน์ ทำให้มีแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นคนมีความรับผิดชอบต่อ
หน้าที่การงาน

ข้อคิด การที่เราขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหน้าที่การงานจะทำให้เพื่อน ๆ ไม่อยากคบค้าสมาคมด้วย แต่ถ้าเรามีความรับผิดชอบแล้วจะทำให้เราบรรลุจุดประสงค์ในการทำงาน ทำให้เพื่อน ๆ ชื่นชมรักใคร่ ใครๆ ก็อยากคบหาสมาคมด้วย

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 9

การมีความคิดเป็นอิสระ : แพะรับบาป

กิจกรรม “แพะรับบาป” มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล รอบคอบ มีสติ โดยการให้นักเรียนอ่านเอกสารจากข้อเสนเทศที่แจกให้ แล้วอภิปรายซักถามนักเรียนได้ดังนี้

1. แพะรับบาป หมายถึง สิ่งที่เราไม่ได้ทำแต่ถูกกล่าวหาว่าทำ
2. การมีความคิดอิสระ หมายถึง มีความคิดเป็นของตนเองคิดด้วยเหตุผล
3. จากนักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างเรื่องแพะรับบาป

ตอบ 1. มีความคิดเป็นของตัวเอง

2. ไม่เชื่อใครง่าย ๆ

3. ให้รู้จักใช้เหตุผล

4. ทำไมทุกคนจึงไม่เชื่อว่าสารินีเป็นคนกินของในห้อง

ตอบ 1. เพราะสารินีไม่ชอบกินเท่าไร

2. เพราะว่าเพื่อนเชื่อว่าสุเทพเป็นคนกิน เพราะว่าสุเทพชอบกินขนมบ่อย

5. ถ้านักเรียนเป็นสุเทพนักเรียนจะรู้สึกอย่างไรในขณะนั้น

ตอบ 1. รู้สึกเสียใจที่เพื่อนไม่เชื่อ

2. รู้สึกน้อยใจเพื่อนที่เพื่อนหาว่าเรากิน

6. นักเรียนเคยตกในสภาพแพะรับบาปหรือไม่ ในกรณีที่ไม่ได้กระทำผิดในเรื่อง ๆ

สมทรง, สุวิทย์: เคยในกรณีที่คุยเสียงดัง เล่นในห้อง ครูให้งานอยู่เพื่อนเล่นในห้องเสียงดัง ผมเลยออกไปเล่นข้างนอก เพื่อนๆ เลยเลิกเล่นเหลือผมคนเดียวครูเดินมาเห็นผมจึงว่าผมเล่น ผมเลยถูกทำโทษ

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 10

ความเชื่อมั่น : วันนี้ของกานดา

กิจกรรม “วันนี้ของกานดา” มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเอง ไม่วิตกกังวลกลัวผิด สามารถร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ทั้งนี้โดยการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติและออกไปแสดงความสามารถของตน ให้แสดงความคิดเห็นในการออกไปแสดงว่ามีความรู้สึกละเอียดและเรียนรู้ถึงวิธีการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในตนเอง

ซึ่งจากการสังเกตถึงการแสดงบทบาทสมมตินักเรียนก็แสดงได้ให้ความร่วมมือด้วยดีทั้งผู้แสดงและผู้ชม เมื่อถึงตอนให้ออกไปแสดงความสามารถของตนเอง คนละ 1 อย่าง นักเรียนบางคนเมื่อเรียกออกไปแล้วก็จะแสดงคนเดียวเลย แต่บางคนเมื่อออกไปแล้วก็ขอเพื่อนออกไปร่วมแสดงด้วยถึงจะกล้าแสดง ส่วนมากนักเรียนจะแสดงการเต้นประกอบเพลง ซึ่งในช่วงนี้นักเรียนสนุกสนานมากเมื่อเสร็จสิ้นการแสดง ได้ซักถามนักเรียนถึงความรู้สึกเมื่อออกไปแสดง ได้ดังนี้

ผู้วิจัย : นักเรียนชอบกิจกรรมนี้ไหม

นักเรียน : ชอบ สนุกดี

ผู้วิจัย : เวลาออกไปรู้สึกอย่างไร

นักเรียน : อาย ชอบ สนุก กลัว ไม่กล้า ภูมิใจที่ได้แสดง

ผู้วิจัย : เพราะอะไรจึงรู้สึกเช่นนั้น

นักเรียน : กลัวทำไม่ดี ไม่เคยแสดงให้คนดูมาก

ผู้วิจัย : จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

นักเรียน : ทำบ่อยๆ ฝึกหัดบ่อยๆ ทำใจให้กล้าเพราะถือว่าเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้แสดงความสามารถของตนให้เพื่อนๆ ดู

ผู้วิจัย : นักเรียนมีวิธีสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเองอย่างไร

นักเรียน : 1. ทำบ่อยๆ

2. ไม่กลัวว่าเมื่อทำแล้วจะผิด

3. ลดความอาย

4. ลดความวิตกกังวล

5. คิดว่าเราก็มีความสามารถเช่นกัน

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 11

รู้จักวิทยาในการพูด : สำรวจการใช้คำพูด

กิจกรรมนี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการพูด เพื่อจะได้ฝึกฝนให้เป็นคนดีมารยาทที่ดีในการพูด รู้จักพูดยกย่องและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งพูดให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้อื่น จากการร่วมกิจกรรมในช่วงให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดของตัวละครในช่วงให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของตัวละครอย่างกว้างขวาง ไม่มีใครอยากเป็นเซ่นวชิเลย ทุกคนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าคำพูดของวชิเป็นการพูดที่ไม่เหมาะสมไม่สมควรเอาเป็นแบบอย่างเพราะเป็นการใช้คำพูดที่รุนแรง ประชดประชัน ทำให้ผู้ฟังคือณาริเมื่อได้ฟังแล้วไม่อยากจะพูดกับวชิอีก ทำให้ไม่เข้าใจกัน เกิดปัญหาด้านสัมพันธ์ภาพตามมา แต่ถ้าวชิใช้คำพูดที่ไพเราะสุภาพ ก็จะทำให้ณาริชอบ ทำให้ณาริอยากจะพูดคุยกับวชิอีก สัมพันธภาพของวชิกับณาริก็จะดี เมื่อวชิเห็นณาริชอบฟัง ตนพูดจะทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มองเห็นคุณค่าของตนเอง

เมื่อสิ้นสุดการให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงของเพื่อน แล้วผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจการพูดของตน ซึ่งก็พบว่ามึนักเรียนบางคนมีการใช้คำพูดยังไม่เหมาะสม ซึ่งก็ได้ถามว่าเมื่อนักเรียนพบคำพูดของตนไม่เหมาะสมแล้วจะทำอย่างไร นักเรียนตอบว่าจะปรับปรุงการพูดของตนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปการพูดอย่างมีจิตวิทยาในการพูดหรือการพูดอย่างมีศิลปะนั้นมีวิธีการเช่นไร

สรุปแนวคิดของนักเรียนได้ดังนี้

การพูดอย่างรู้จักจิตวิทยาในการพูด คือ การรู้จักพูดให้ผู้ฟังมีความรู้สึกต่อผู้พูดในทางบวก โดยการพูดสุภาพมีหางเสียง รู้จักพูดชมเชยกย่องผู้อื่นรู้จักพูดให้เกียรติผู้อื่น เมื่อจะติผู้อื่นก็ติโดยให้ข้อเสนอแนะไม่ติแบบทำให้ผู้พูดเสียกำลังใจ ผู้ที่รู้จักศิลปะในการพูดจะทำให้ผู้อื่นเกิดความพอใจ และจะเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ผู้พูดจะรู้สึกว่าผู้ฟังชอบตน ทำให้รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รวมถึงเกิดความภาคภูมิใจในตนเองด้วย

แบบบันทึกกิจกรรมที่ 12

กิจกรรมครั้งนี้เป็นกิจกรรมอำลา ซึ่งก่อนจะเข้าสู่กิจกรรมผู้วิจัยได้อภิปรายซักถาม เพื่อทบทวนสิ่งที่ได้ร่วมกิจกรรมด้วยกันมา ซึ่งได้สรุปคำตอบของนักเรียนได้ดังนี้

จากกิจกรรมที่นำมาทั้งหมด ให้สรุปหัวข้อและแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติ

กิจกรรม	ข้อคิดที่ได้
1. รู้จักและเข้าใจตน: นั่นคือใคร	- ช่วยให้เพื่อนรู้จักเรามากขึ้น - ช่วยให้คุ้นเคยกันมากขึ้น - ช่วยให้เกิดบรรยากาศเป็นกันเอง - ช่วยให้เข้าใจซึ่งกันและกัน - สนุก
2. การรู้จักและเข้าใจตน	- การปฏิบัติตน
3. การรู้จักและเข้าใจผู้อื่น	- การปฏิบัติตน
4. การให้ความสำคัญและให้เกียรติ	- การปฏิบัติตน
5. การให้ความไว้วางใจ	- การปฏิบัติตน
6. การพึ่งตนเอง	- การปฏิบัติตน
7. ความรับผิดชอบ	- การปฏิบัติตน
8. การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	- การปฏิบัติตน
9. การมีความคิดเป็นอิสระ	- การปฏิบัติตน - ฝึกคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล
10. การมีความเชื่อมั่น	- ลดความวิตกกังวล - มีความมั่นใจในตนเอง
11. รู้จิตวิทยาในการพูด	- สำนวและปรับปรุงตนเอง
12. อำลาอาลัย	- เกิดความผูกพันรักใคร่ในกลุ่ม

หลังจากผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้สึกที่ได้ร่วมกิจกรรม ช่วงนี้นักเรียนต่างคนต่างทำ หลังจากนั้นผู้วิจัยสรุปหัวข้อและข้อคิดที่ได้บนกระดาน หลังจากนั้นได้นำแบบประเมินมาให้นักเรียนทำนักเรียนทุกคนให้ความร่วมมือดีมากในการทำแบบประเมิน เมื่อทำแบบประเมินเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้แจกเนื้อเพลงคำมั่นสัญญา และฝึกให้นักเรียนร้องตามเครื่องบันทึกเทป 1 จบ นักเรียนพอใจสนุกที่ได้ร้องเพลง เมื่อร้องเพลงแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนยืนขึ้นจับมือประสานกันร่วมกันร้องเพลง คำมั่นสัญญา นักเรียนรู้สึกซาบซึ้งในเสียงเพลงและประทับใจในเนื้อร้องมาก เมื่อร้องเพลงคำมั่นสัญญาเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยมอบดอกกุหลาบให้นักเรียนคนละ 1 ดอก ซึ่งนักเรียนทุกคนชื่นชมในดอกกุหลาบมาก เมื่อผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและกล่าวตักเตือนนักเรียนทุกคนเจียมมีท่าท่าแสดงความเศร้าสลดอยู่ในที่และคำถามว่าจะมีการเข้ากลุ่มอีกหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยบอกว่าคงมีแต่คงเป็นกลุ่มกิจกรรมแบบอื่น

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โทร. 2557
ที่ ทม 0510/คช วันที่ มิถุนายน 2539
เรื่อง โปรดลงนาม

เรียน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ด้วย นางเนตรนาถ กล่องพุดชา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการรื้อกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านสะเดาหนองไม้ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ" ในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของแบบทดสอบเพื่อการวิจัยก่อนนำไปใช้ เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ จึงขอเรียนขอแนบแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาพร้อมนี้

เนตรนาถ กล่องพุดชา

(ผศ. เนตรนาถ กล่องพุดชา)

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 2557

ที่ ทม 0510/ วันที่ มิถุนายน 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะศึกษาศาสตร์

ด้วย นางเนตรนา กล่องพุดชา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาแนะแนวและให้คำปรึกษา บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านสะเคาหนองไม้ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ" ในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และพิจารณาเนื้อหาของชุดกิจกรรมแนะแนวการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบประเมินความสามารถการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน ก่อนที่จะนำบรรจุ บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า ผศ.สุระวิ ฤกษ์จारी เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงขอขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

จึงเรียนเพื่อโปรดพิจารณา บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทวงเป็น
อย่างยั้งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น โทร. 2557

ที่ ทบ 0510/

วันที่ มิถุนายน 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ด้วย นางเนตรนภา กล่องหุตะชา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านชะเคาหนองไม้ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ" ในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และพิจารณาเนื้อหาของชุดกิจกรรมแนะแนวการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบประเมินความสามารถการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน ก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า ผศ.สุภลักษณ์ จารุรัตน์จามร เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงขอเสนอแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ที่ ทม 0510/

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

มิถุนายน 2539

เรื่อง ขออนุญาตแต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบ้านแท่น

ด้วย นางเนตรนภา กล่องหุตะ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาแนะแนวและให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนในประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านละเดาหนองน้ำ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ" ในการศึกษาครั้งนี้ จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และพิจารณาเนื้อหาของชุดกิจกรรมแนะแนวการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน แบบประเมินความสามารถการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน ก่อนที่จะนำไปใช้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พิจารณาแล้วเห็นว่า นายสุวิทย์ ชัยมีเขียว เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นอย่างดี จึงขอขออนุญาตแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์ และขอบขอบคุณ ๕ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

โทร. (043) 236903